

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
June 1, 1994

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, BIRŽELIS - JUNE 1, 1994

Nr. 105

Žinios iš Lietuvos - Elta

Biudžetą gali tekti persvarstyti Seime

Vilnius, gegužės 31 d. (Elta) — „Šiuo metu renkant šalies biudžetą pajamas susiklostė labai sunki padėtis“, pasakė Lietuvos finansų viceministras Reinoldius Šarkinas. Pasak jo, per pirmus keturis šių metų mėnesius į valstybės biudžetą pateko 124 milijonai litų mažiau, negu buvo planuota.

Pagrindinė priežastis, lėmusi tokį didoką planuotų ir realių pajamų atotrūkį yra tai, kad biudžetas surenka gerokai mažiau nei planuota įmonių pelno mokesčio, o tai, pasak viceministro, yra neišvengiama, kai ekonomikos būklė tokia sunki.

Pasak viceministro, šiuo metu aktualiausia problema — kaip surinkti lėšas, reikalingas švietimo sistemos darbuotojų atlyginimams už atostogas išmokėti. Šiam tikslui iki birželio vidurio turėtų būti sukaupta 90 milijonų litų. R. Šarkinas teigia, kad tokios sumos bus surinktos ir laiku išmokėtos.

Pašnekovo nuomone, jau birželio viduryje į biudžetą pakliūs daugiau lėšų, nes įplauks pirmosios lėšos iš naujo pridėtosios vertės mokesčio mokesčių. Kaip galima biudžeto deficitą dengti priemonėmis viceministras nurodė ir valstybės obligacijų išleidimą.

Lietuvos finansų ministro pavaduotojas neneigia, kad nepavykus stabilizuoti biudžeto padėtis antrąjį šių metų pusmetį, gali tekti tvirtinti naują biudžetą ir radikaliai mažinti išlaidas.

Patvirtintos žemės nuomos užsieniečiams taisyklės

Lietuvos vyriausybė patvirtino sąlygas ir taisykles valstybinės žemės nuomavimui ne žemės ūkio veiklai užsienio valstybių įmonėms bei investitoriams.

Pagal šias taisykles, žemės nuomotojas yra miesto (rajono) valdyba ar kita žemės savininko funkcijas atliekanti institucija, o šios žemės nuomininku gali būti nejaunesnis kaip 18 metų užsieniečiai, turintys leidimą nuolat gyventi Lietuvoje, arba bendra su užsienio kapitalu įmonė arba užsienio kapitalo įmonė, turinti leidimą užsienio investicijai Lietuvoje.

Valstybinę žemę paprastai išnuomojama varžytinų kelių. Ji gali būti išnuomota kitu būdu, jeigu žemės sklype yra būsimam nuomininkui priklausančių pastatų, taip pat jeigu žemės sklypas yra bendro įmonės steigėjos teritorijoje arba steigėjai yra paskirtas sklypas už jos teritorijos ribų, o steigiamoji bendroji įmonė užsienio investicijai sudaro ne mažiau kaip 200,000 dolerių.

Žemės nuomos terminas nustatomas nuomos sutartyje, bet ne daugiau kaip 99 metams, suteikiant nuomininkui pirmumo teisę pratęsti nuomos laiką, jeigu jis tvarkingai vykdytų sąlygas numatytas reikalavimus.

Elektros kaina didinama įmonėms ir organizacijoms

Nuo birželio 2 dienos Lietuvoje gerokai didinama elektros

energijos kaina pramonės įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms bei kitiems vartotojams, išskyrus gyventojus. Priklausomai nuo vartotojo, elektros energijos tarifai padidės 25-50 procentų.

Iki šiol pramonė ir gyventojai mokėjo vienodai — 3 centus už vieną kilovatvalandę. Elektros energijos gyventojams kaina kol kas nebus keičiama.

Lietuvos politikų vertinimas

Rinkos ir viešosios nuomonės tyrimų kompanija Baltijos Tyrimai aiškino Lietuvos gyventojų požiūrį į šalies politikos veikėjus. Sociologinė apklausa vyko gegužės 11-18 dienomis.

Palankiai apie prezidentą Algirdą Brazauską atsiliepia 53% apklaustųjų — 9% mažiau, nei prieš mėnesį. Ministrą pirmininką Adolfą Šleževičių palankiai vertina 31%, arba 1% mažiau palyginti su praėjusiu mėnesiu apklaustųjų. Seimo pirmininką Česlovą Juršėną palankiai vertina 30% apklaustųjų — 5% mažiau, nei prieš mėnesį. Užsienio reikalų ministro Povilo Gylio veiklą palankiai vertina 18% arba 5% mažiau žmonių, nei prieš mėnesį. Konservatorių partijos pirmininką Vytautą Landsbergį palankiai vertina 34% apklaustųjų arba 1% daugiau, nei prieš mėnesį.

Išleistas jubiliejinis pašto ženklas

Gegužės pabaigoje išleistas jubiliejinis, šimtas po Nepriklausomybės atkūrimo 1990 m. Lietuvos Respublikos pašto ženklas.

Simto pašto ženklo blokas, kuriame pavaizduotas pirmasis atkurtos valstybės pašto ženklas ir sostinės Vilniaus bažnyčių panorama, išspausdintas Vengrijos vertybinių popierių spaustuve. Jo tiražas — 60,000 egzempliorių, kaina — 12 litų. Pirmieji atkurtos Lietuvos pašto ženklai buvo slapta spausdinami užsienyje ir per tuomet dar sovietų kontroliuotą sieną nelegaliai gabunami į šalį.

Per nepilnus ketverius metus išleisti Lietuvos pašto ženklų bendras tiražas — 306,2 milijono.

Trečią kartą į Lietuvą atvykusi Švedijos užsienio reikalų ministrė Margareta af Ugglas gegužės 18 d. po pasikalbėjimo su Lietuvos prezidentu Algirdu Brazausku pareiškė, jog Švedijos tvirta nuostata yra, kad visi Rusijos kariai palikti Baltijos šalių iki rugpjūčio 31 dienos. Ji sakė, jog „Švedija nori padėti vystyti ir plėsti civilinį gyvenimą Kaliningrado srityje“ ir kad jo karnis po tencijos būtų mažinamas.

Gegužės 19 d. prie daugelio Lietuvos miestų savivaldybių, o šioje nuotraukoje — Vilniuje, penkiolika didžiausių Lietuvos darbininkų bei profesinių darbuotojų sąjungų pravedė protesto akciją „Prieš skurdą“. Jie protestavo prieš augančią bedarbiystę, nemokamas algas, didėjančią nusikaltamumą.

Baltijos šalys jungsis į Europos sistemas

Vilnius, gegužės 30 d. (Elta) — Pirmadienį įvykusioje spaudos konferencijoje Lietuvos užsienio reikalų ministro Povilo Gylio informavo apie trečiosios Baltijos jūros valstybių tarybos užsienio reikalų ministrų sesijos Talyne ir Europos Stabilumo Pakto inauguracinės konferencijos Paryžiuje rezultatus.

Per tarybos sesiją Talyne, kuri po Danijos ir Suomijos, gegužės 24-26 dienomis buvo surengta trečiąjį kartą, buvo gerokai mažiau politikos ir daug daugiau praktinių klausimų, pasakė min. Povilas Gylys. Sesijoje dalyvavo dešimties Europos šalių ir Europos Sąjungos atstovai.

Baltijos šalių santykiai su Europos Sąjunga buvo viena iš pa-

grindinių sesijos temų. Kalbėta apie demokratizaciją bei žmogaus teisių laikymąsi Baltijos valstybėse, naujų demokratinių institucijų kūrimą.

Patvirtinta, kad automagistralė Via Baltica yra viena iš prioritetinių statybų, įjungiant Baltijos šalis į Europą, tačiau akcentuota ir Via Hansa magistralės svarba. Energetikos kompleksai taip pat turėtų jungtis į vieną bendrą sistemą — vadinamąją Baltijos žiedą. Realizuoti šiuos projektus žada padėti Europos Sąjunga, Europos Rekonstrukcijos ir Pletros Bankas, G-24 šalys.

Komunistų partijos diplomai vėl bus įteisinti

Vilnius, gegužės 19 d. (LA) — Seimo nariams buvo išdalintas Mindaugo Stakvilevičiaus parengtas nutarimo projektas, kuriuo būtų atšaukiamas 1990 m. Aukščiausiosios Tarybos (AT) nutarimas nepripažinti aukštųjų komunistų partijos mokyklų diplomų ir kuriuo būtų vėl pripažinti šios partijos diplomai, rašo Lina Pečiūnienė „Lietuvos aid“.

Štai ir vėl paaiškėja, kad komunistas yra mokslas, rašo Pečiūnienė, o ji baigė okupacinės ideologijos pranašai vėl galės būti visų galų specialistai: vadovai literatūrai, žemės ūkiui, pirtims... valstybei.

Visai nekeista, kad šį nutarimą parengė Stakvilevičius. Vėl esame priversti prisiminti, kad jis vadovavo komunistų frakcijai, kuri buvo įsikūrusi Lietuvos Demokratinėje Darbo Partijoje. Tačiau ne vienas Stakvilevičius nori sugrąžinti komunistų. Balandžio mėnesį Seimo Piliiečių teisių ir tautybių reikalų komitetas gavo Lazdijų rajono „kompartijos mokslininkų“ pareiškimą (20 parašų). Jame rašoma, kad Aukščiausiosios Tarybos 1990 m. spalio 18 d. nutarimas nepripažinti partinių mokyklų diplomų yra antikonstitucinis: „Jis paliečia atskirų piliečių ne tik moralinius, bet ir materialinius interesus“. Ir tai tikra tiesa, pripažįsta Pečiūnienė: be moksliams nebeleidžiama būti vadukais.

Aiškinaujame rašte Stakvilevičius vardi, kokius gi Konstitucijos straipsnius pažeidžia AT nutarimas. Ogi 25, 29 ir 41 (žmogus turi teisę turėti savo įsitikinimus ir juos laisvai

Kartu ruošiami ir specialieji valstybinių sienų kirtimo programa. P. Gylio nuomone, ateityje Lietuvos sienos bus „permatomos“, tačiau kol kas tenka imtis papildomų priemonių sienų apsaugai dėl nelegalios imigracijos.

Informuodamas apie Europos Stabilumo Pakto inauguracinę konferenciją Paryžiuje, Povilas Gylys pasakė, kad kai kurios valstybės, tarp jų ir Rusija, atsargiai vertina šio pakto įkūrimą, nes manoma, kad jis gali dubliuoti Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijos veiklą. Tačiau jo steigimo iniciatoriai mano, kad paklas — gera institucinė forma nagrinėti tautinių mažumų problemas.

reikšti“. Aukštasis mokslas prieinamas visiems pagal kiekvieno žmogaus sugebėjimus“. Toliau Stakvilevičius aiškina, kad aukštųjų partinės mokyklos klausytojai be visuomenės mokslų išklausė ir kitų disciplinų kursą: ekonomikos, valstybės ir teisės, bendravimo psichologijos ir pedagogikos, statistikos ir ekonominės analizės. Įsigijo visuomenės mokslo dėstytojo specialybę.

Turbūt neverta ginčytis su komunistų frakcijos vadovu ir įrodinėti, jog visi šie „mokslai“ buvo mokslas meluoti ir pateisinti prievartą, rašo žurnalistas. Geriau priminti žinomus faktus: ne vienas iš sovietinės Lietuvos vadovų pirmą gaudavo aukštojo partinio mokslo diplomą, o paskui grįždavo į vakarinę mokyklą užbaigti aštuntos klasės kursus.

1990 metais, kai Lietuva pakilo nepriklausomybei, buvo gėda mosuoti tokiu „mokslo“ diplomais. Bet dabar, kai visas sugrįžta, nori sugrįžti ir buvę vadovai. Taip ir rašo Stakvilevičius: „Nepripažįstant aukštųjų partinių mokyklų diplomų, žmoneis atimama galimybė užimti kai kurias pareigas“.

Tikro sielvarto pilni Lazdijų „kompartijos mokslininkų“ žodžiai: „Mes nesame kalti, kad mums nebuvo suteikta atitinkama kvalifikacija ir specialybė, be to, buvome diskriminuojami ir tuo metu, nes neturėjome teisės mokytis gimtąja kalba“.

Net nemanome ginčytis, rašo „Lietuvos aid“ korespondentė, tik siūlome Stakvilevičiaus nutarimą papildyti dar dviem punktais: pripažinti SS nacių

ISEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Buvę komunistai laimėjo rinkimus Vengrijoje

Budapeštas, gegužės 29 d. (NYT) — Ketverius metus po to, kai pirmuosiuose Vengrijos rinkimuose komunistai buvo visiškai ištumti iš valdžios, dabar ką tik pasibaigusiose parlamento rinkimuose buvę komunistai vėl turi daugumą parlamente ir, tikimasi, suformuos savo vyriausybę užuot siektų kalicijų su kitomis partijomis.

Buvę komunistai, sukūrę Socialistų partiją, laimėjo parlamento vietas iš visų krašto vietovių. Neoficialūs rinkimų rezultatai rodo, kad Socialistai laimėjo 209 vietas 386 vietose turinčiame parlamente. Dėl šio stipraus laimėjimo dabar jau tikimasi, kad naujuoju ministru pirmininku taps partijos vadas Gyula Horn, 62 metų amžiaus, paskutinis komunistinės valdžios ministras pirmininkas.

Šis buvusių komunistų laimėjimas Vengrijoje buvo daug didesnis, negu pernai buvo Lenkijoje, kur komunistai laimėjo tik džiūrus skaičių vietas, nors ne daugumą. Antroje vietoje, nors toli atsilikęs, atsistojo Laisvųjų Demokratų Aliansas, laimėjęs 70 vietų. O tik trečioje vietoje atsistūrė praėjusių ketverių metų valdanti partija Demokratinis Forumas, laimėjęs tik 37 vietas naujame parlamente.

Socialistų partijos vadas Gyula Horn švytėjo pergale spaudos konferencijoje buvusios Komunistų partijos rūmuose. Ten buvo susirinkę ir daugelis jo šalininkų — buvę Komunistų partijos pareigūnai ir valdininkai 1980 dešimtyje Vengrijoje, kurie dabar tikisi vėl sugrįžti į savo valdžias pareigas.

Bando atsitolinti nuo praeities

Tačiau spaudos konferencijoje G. Horn stengėsi nustumti praeitį į šalį: „Nekalbėkime apie ideologijas“, jis sakė. „Tie, kurie turi geras intencijas, gali nesibiti“. Jis užsiminė sunkią rinkiminę kampaniją: „Žmonės buvo bauginami ir grasinami įvairiais dalykais. Ant sienų buvo uždažyta Raudonasis velnias“. Horn tačiau sakė, kad sieks „susitaikymo“ ir žadėjo, jog nors socialistai ir turi daugumą parlamente, jie sieks koalicijos su Laisvaisiais Demokratais.

Bet Laisvieji Demokratai, kurie yra kilę iš 1980 dešimtmečio antikomunistinės opozicijos, nerodė noro jungtis su Socialistais. Šios opozicinės partijos vadas Gabor Kuncze sakė, jog koalicijos galimybė yra „labai netikėtina“.

Vakaruose Gyula Horn yra geriausiai žinomas kaip tas, kuris leido Vengrijoje esantiems Rytų Vokietijos pabėgėliams pereiti Vengrijos sieną į Austriją 1989 m. rugpjūčio mėnesį. Tas įvykis buvo vienas iš tų, kurie privertė prie Berlyno sienos nugriovimo tų pačių metų lapkričio mėnesį. Bet jo biografijoje yra ir ne taip garbingi dalykai. Jis priklausė pagalbiniam policijos kadru, kuris 1956 m. padėjo numalšinti suki-

limą prieš Sovietų Sąjungą.

Neseniai kai kurie Vengrijos politiniai vadai kėlė klausimą, kaip šalis gali turėti ministrą pirmininką, kuris negaletų nuosirdžiai dalyvauti kasmetiniame 1956 m. sukilimo paminėjime spalio 23 dieną. Praėjusį savaitę galį duotame pasikalbėjime G. Horn pareiškė, jog jis yra pasiruošęs nuvykti į kapines, kur yra palaidoti sukilime žuvusieji, ir „atsiprašyti visų sukilimo aukų“.

Laimėjimo priežastis — ekonominiai sunkumai

Manoma, kad stipraus Socialistų partijos laimėjimo priežastis buvo gyventojų nepasitenkinimas sunkumais, pereinant į rinkos ekonomiką. Daugumai vengrų, kurie patyrė švelniausią komunizmo formą visame sovietiniame bloke ir daug tikėjosi iš perejimo į kapitalistinę sistemą, pragyvenimo lygį žymiai nukrito po 1990 metų.

„Šis laimėjimas yra sukilimas prieš rinkos ekonomiką“, konstatavo Robert Manchin, direktorius vienos didžiausių viešosios nuomonės tyrinėjimo įstaigų Vengrijoje. Bet tiek jis, tiek ir kiti ekspertai nemano, kad socialistams pavyks patenkinti balsuotojų lūkesčius.

„Žmonės balsavo už socialistus, nes iš jų tikisi daugiau lygybės“, pasakė Manchin. Bet socialistų siūloma programa neatkuria praėjusių.

Net ir savo kampanijoje Socialistai kalbėjo atsargiai. Jie šaukėsi „per didelių valdžios išlaidų“ sumažinimo ir pasisakė už rinkos ekonomiką bei privačią nuosavybę. Bet socialistams bus sunku būti finansiskai santūriems ir tuo pačiu padėti socialiniams remtiniesiems. Vengrijos užsienio skola yra aukšta, biudžeto deficitas — nemažas, o vidaus gamybos produktas per praėjusius ketverius metus nukrito 23%. Tuo tarpu bedarbių ir pragyvenimo kaina yra žymiai pakilusios.

Jonavoje buriasi bedarbiai

Vilnius, gegužės 26 d. (AGEP) — Jonavos darbo biržos iniciatyva įkurtas darbo klubas. Kaip rašo „Lietuvos aidas“, jį buriasi žmonės, netekę darbo dabar ar anksčiau. Klubas padės žmogui greičiau surasti tinkamą darbą ar įsijungti į darbinę veiklą. Pirmoji klubo grupė per užsiėmimus jau dalijasi patirtimi — padeda sau ir kitam geriau įvertinti savo galimybes.

Kol kas jonaviečiams talkina Kauno suaugusiųjų, mokymokonsultavimo centro konsultantas Rimas Glazneris. Kai igis patirties, klubui vadovaus jonavietė Rima Slivinskienė.

KALENDORIUS

Birželio 1 d.: Šv. Justinas, kankinys; Fortunatas, Konradas, Galinde, Jogaila. Tarptautinė vaikų globos diena.

Birželio 2 d.: Šv. Marcelinas ir Petras, kankiniai; Erazmas, Eugenijus, Ažuolas.

SKAUTYBĖS kelias

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

ČIKAGOS SKAUTŲ IR SKAUČIŲ STOVYKLOS INFORMACIJA

Čikagos skautų ir skaučių stovykla Rako stovyklavietėje, Custer, Michigan, vyks š.m. rugpjūčio 3-13 d. Stovyklauti maloniai kviečiami ir broliai bei sesės iš Clevelando ir Detroito. Perna įvykioje Jubiliejinėje stovykloje sėkmingai praėjo jaunesniųjų šeimų pastovyklė. Numatoma panašią stovyklą turėti ir šimtinėje stovykloje, Rake. Tos pastovyklės veikla bus pritaikyta jaunesnio amžiaus (8 metų ir jaunesniams) vaikams, kurie skautiškai stovykliaus kartu su savo tėveliais.

Registracija

Registracija buvo pradėta gegužės 1 d. Užsiregistruoti privaloma iki birželio 4 d. Potos dienos registruojantis bus pridėtas papildomas 30 dol. mokestis už kiekvieną stovyklautoją ir negarantuojama vieta autobuse. Registracija bus uždaryta birželio 22 d. Po tos dienos registracija nebus priimama.

Stovyklos ir autobusų mokesčiai

Mokestis už 1 dieną: —
1 asmuo — 25 dol.
2 asm. iš šeimos — 40 dol.
3 asm. iš šeimos — 50 dol.
4 asm. iš šeimos — 55 dol.
Mokestis už visą laiką:
1 asm. — 250 dol.
2 asm. iš šeimos — 400 dol.
3 asm. iš šeimos — 500 dol.
4 asm. iš šeimos — 550 dol.

Autobuso mokestis į vieną ar į abu galus — 50 dol. asmeniui.

Mokesčiai pilnai užmokami per registracijos laikotarpį. Po registracijos uždarymo, jei nebus vykstanti į stovyklą, mokesčio pinigai bus gražinami, išskyrus 30 dol.

Čekiai rašomi: Lithuanian Scouts Association, Inc. Čekiai siunčiami: Rūta Končius, 1306 Acorn, Lemont, IL 60439. Tel. 708-257-1315.

Visi stovyklautojai privalo pilnai užpildyti visas su stovyklavimu susijusias formas ir jas su registracija įteikti.

Stovyklautojų bagažas:

Kiekvienam stovyklautojui leidžiama pasiimti po du lagaminus, kartu su miegmaišiu ir lovute. Bagažas sužymimas spalvomis:

Seserijos raj. — geltona
Jaunų šeimų raj. — žalia
Brolijos raj. — raudona.
Bagažas bus suvežamas į jaunimo centrą ar Lietuvos centrą, Lemont. Vieta, data ir laikas bus praneštas.

Susipažinimo popietė skautiškoje stovykloje.

Vykimas į stovyklą

Autobusus į stovyklą išvyks trečiadienį, rugpjūčio 3 d., nuo Jaunimo centro Čikagoje, ar Lietuvos centro, Lemont. Autobusus išvažiuos punktualiai. Paveikslų nebus laukiama. Autobusus grįš šeštadienį, rugpjūčio 13 d., į Jaunimo centrą. Išvažiuoti ir sugrįžti vieta ir laikas bus praneštas. Vykstant stovyklon autobusu dėvima darbo uniforma. Pasiimama sumuštinis ir gėrimas. Bus stojama pavalgyti gamtoje. Į autobusą galima pasiimti tik vieną kuprinę. Sergantys vaikai į stovyklą nebus priimami.

Stovyklos lankymo nebus:

Dėl trumpo stovyklos laiko ir tvarkos stovykloje išlaikymo, šimt teliu ir svečių lankymosi nebus. Ši tvarka galios visiems be išimčių.

Kreipkitės į turtininkus:

Dėl informacijų įvairiais su stovykla susijusiais reikalais kreipkitės į turtininkus, telefonais:
„Aušros Vartų“ — ps. Renata Borucki, 708-260-1705
„Kernavės“ — s. Ramutė Kemežaitė, 312-778-2679
„Nerija“ — js. Vija Paulienė — 708-584-5527
„Lituanica“ — 708-971-9730.
Stovyklos viršininkas s. fil. Romas Rupinskas, 441 Colfax Ave., Clarendon Hills, IL 60514. Tel. 708-887-0189.

SAVAITGALINĖ IŠSKYLA DŽIAMBORE 1994

„Aušros Vartų“, „Kernavės“, „Nerijos“ ir „Lituanicos“ tuntu savaitgalinė išskyta — „Džiamborė 1994“, birželio 3-5 d. vyks Lietuvos centre, Lemont.

Skautai ir skautės palapinėse nakvos dvi naktis, o jaunesnieji skautai, es — vieną naktį.

Skautai ir skautės į Lietuvos centrą Lemont privalo atvykti penktadienį, birželio 3 d., 7 v.v. Jaunesnieji skautai privalo atvykti šeštadienį, birželio 4 d., 8:45 val. ryta. Išskyta pasibaigs sekmadienį, birželio 5 d. 12:30 val. p.p. Tėvai prašomi atvežti ir pasiimti vaikus nurodytu laiku.

Išskylos mokesčiai jaunesniams skautams, ems — 15 dol. Višiemis kitiems — 20 dol. Mokestis ir pilnai užpildyti registracijos ir atpalaidavimo lapai įteikiami vieneto vadovams, arba siunčiami s. Romui Rupinskui, 441 Colfax Ave., Clarendon Hills, IL 60514. Be pilnai užpildyto atpalaidavimo lapo nebus leidžiama išskylauti.

Skautai ir skautės į Lietuvos centrą Lemont privalo atvykti penktadienį, birželio 3 d., 7 v.v. Jaunesnieji skautai privalo atvykti šeštadienį, birželio 4 d., 8:45 val. ryta. Išskyta pasibaigs sekmadienį, birželio 5 d. 12:30 val. p.p. Tėvai prašomi atvežti ir pasiimti vaikus nurodytu laiku.

Skautai ir skautės į Lietuvos centrą Lemont privalo atvykti penktadienį, birželio 3 d., 7 v.v. Jaunesnieji skautai privalo atvykti šeštadienį, birželio 4 d., 8:45 val. ryta. Išskyta pasibaigs sekmadienį, birželio 5 d. 12:30 val. p.p. Tėvai prašomi atvežti ir pasiimti vaikus nurodytu laiku.

Skautai ir skautės į Lietuvos centrą Lemont privalo atvykti penktadienį, birželio 3 d., 7 v.v. Jaunesnieji skautai privalo atvykti šeštadienį, birželio 4 d., 8:45 val. ryta. Išskyta pasibaigs sekmadienį, birželio 5 d. 12:30 val. p.p. Tėvai prašomi atvežti ir pasiimti vaikus nurodytu laiku.

Los Angeles „Kalniškių“ tuntu vilkiškai išskyla kalnuose. Iš k. — Andrius Mikuckis, Gintaras Lapinskas, Kristukas Butkis, Kestutis Lapinskas, Andrius Mažeika, Erikas Dador, Konradas Mažeika, Mindaugas Lapinskas, Danius Aneliasukas, Tomas Mikuckis ir Albina Lapinskas su vadovu — draugininko padėjėju Vincu Giedraičiu.

„KĄ PADAREI VIENAM IŠ MAŽIAUSIŲJŲ MANO BROLIŲ...“

Šilta gegužės 9 d. vakarą „verpstės“ susirinko sktn. Dailos ir Juozo Liubinskų naujame name įdomiai sueigai: sesė Ramutė Kemežaitė, neseniai grįžusi iš specialios darbo kelionės Lietuvoje, sutiko papasakoti savo išpučius.

Sesė Ramutė, chirurginės medicinos sesuo, buvo nuvykusi Vilniun su „Lietuvos Vaikų vilties“ medikų kadru, kuriam vadovavo Shriners ligoninės Čikagoje vyr. chirurgas dr. J. P. Lubicky, jau ne kartą sėkmingai operavęs luosuosius Lietuvos vaikučius. Ši kadra sudarė: du chirurgai, dr. J. Lubicky ir dr. J. Sproul, du anesteziologai, dr. M. Brennan ir dr. J. Prunskis, 2 med. seserys, C. O'Brien ir P. Zaroslinski, ir, be Ramutės, dar 2 chirurginės med. seserys, N. Jamieson ir C. Acosta bei vertėjas s. P. Šalčiūnas. Jie visi paaugojo savo atostogas mažiesiems Lietuvos ligonėliams.

Sesės Ramutės gyvas, išsamus pasakojimas, nors ir perpintas humoru, „verpstės“ sugraudino, nes labai aiškiai prieš akis atsiėjo lošučių Lietuvos vaikų vargas ir dideli, ne tik medicininiai reikmenų ir įrengimų, bet ir buitinių dalykų trūkumai.

Šis med. kadras darbavosi tik vienoje Vilniaus — Santariškių ligoninėje. Ten pernai buvo atidaryta „Lietuvos Vaikų Vilties“ operacinė. Būtiniausioms operacijoms vaikų atranką padarė patys chirurgai. Sunkios stuburo ir ortopedinės operacijos buvo padarytos 24 vaikams. Taip pat apžiūrėta 200 vaikų, nustatant, kokių operacijų jiems reikėtų.

Darbas operacinėje tęsdavosi po 12 val. į dieną, kasdien po 4-5 operacijas. Jauniausias pacientas — 8 mėn., vyriausias — 17 metų. Intensyvuose amerikiečių medikų darbas, atrodo, šiek tiek stebino lietuviškąjį personalą, nes ten pradedama operuoti 10 val. ryto ir baigiama 1 val. p.p. Su amerikiečiais darbavosi keturi Lietuvos ortopedai, keturi chirurgai, stebėtojų buvo arti 10 asmenų.

Nepaisant labai pasenusių priemonių bei įrengimų ir įvairių trūkumų, Ramutės nuomone, Santariškių medikai pasiekia gana gerus rezultatus. Svečių ir šeiminių bendradarbiavimas buvęs malonus ir med. seserims rodė norą ir pastangas įsivirti naujesnius chirurginius bei pacientų aptarnavimo metodus.

Sesės Ramutės pasakojimą sekė jos susukta vaizdajuostė. Čia matėme linksmų vaizdų: spalvingais pasakų paveiksiais dekoruotas vaikų palatas, šypsančius mažųjų ligonių ir jų mamų veidelius po sėkmingų operacijų, linksmas amerikietės med. seseris šokančias prie kasėtos muzikos tarp operacijų

Vyr. skautė vsl. Gražina ir Aleksas Danasai 1993 m. vasarą Vilniuje.

SU SESE GRAŽINA ULPAITE- DANASIENE ATSIISVEIKINUS

Šių metų kovo 3 dieną, nemažas draugų būrys amžinai atsisveikino su vyr. skaute vsl. Gražina Danasiene. Mažai iš jos draugų žinojo, kad prieš 3 metus susirgusi vėžiu, perėjusi visus gydymo metodus, buvo pilnai atsigaivusi. Po Naujų Metų, pasijutusi blogiau, sugrįžo tyrimams, atsigulė ligoninėje iš kurios nebeįėjo namo.

Gražina buvo gimusi Šiauliuose 1932 m. lapkričio 29 d. Vokietijoje su tėvais ir seserim Irena gyveno Bambergio ir Garmischo stovyklose. Su tėvais atvykusi į JAV, apsigyveno Bostone. Čia 1959 metais palaidojo savo tėvą, buvusį Lietuvos Aviacijos majorą Antaną Ulpą. 1955 metais ištekėjo už Alekso Danaso ir drauge užaugino dukrą Astą.

1959 metais baigė New England Fashion School. Savo namuose buvo įsikūrusi darbo studija, kurioje kurdavo mo-

(kas labai stebino rimtą Santariškių personalą). Taip pat ir liūdną: vis dar tebevirinamus švirkštus, rankų plovimo dubenį dezinfekuojamą liepsna (!), senoviškas lovas, skalbiama chirurginė apranga (dar nėra vienkartinė — išmetamą). Labiausiai „verpstės“ prislegę mažytė ligonėlė, kenčianti vidaus sužalojimus nuo išgertos rūgšties. Ja, kiek Ramutė žino, nesirūpino tėvai ir net ne kartą neaplanke...

Viso to nepaisant, reikia džiaugtis, kad pastangos gelbėti Lietuvos vaiką vis gausėja ir medicinos pagalba vis plėtojama ir gileja. Daugelio šių pastangų iniciatoriai yra JAV lietuviai, dauguma jauni žmonės — profesionalai su atvira širdimi artimui. Jie moka sudominti savo draugus amerikiečius Lietuvos problemomis ir įtraukti juos į gerųjų darbų ratą.

„Verpstės“ ypač didžiuojasi savo sese Ramute, kuri jau ir ateinančias atostogas atiduos Lietuvos ligoniams: rudenį ji planuoja vėl keliauti į Vilnių, kur Lazdynuose, greitosios pagalbos ligoninėje, asistuos chirurgui dr. Light vaikų rankų operacijose. „Ką padarei vienam iš mažiausiųjų mano brolių...“ viliamės, kad tokie pavyzdžiai patrauks vis daugiau žmonių pačioje Lietuvoje daryti gerą... be užmokescio. Kas atrodo, kol kas daugeliui nesuprantama.

Po šio labai įdomaus, daug klausimų sukelusio sesės Ramutės pranešimo, „verpstės“ turėjo progą apžiūrėti brolio Liubinsko „muziejų“, kurio vėtingais rinkiniais galečių pasigėrėti ne vienas kolekcionierius. Gintaras, liaudies meistrų darbai, kryžiai, rūpintojėliai ir... velniai bei gausi Amerikos indėnų indų, bei aprangos kolekcija pripildė skautininkų Liubinskų namus nuo lubų iki grindų. Sesė Daila, broli Juozai, per vieną sueigą dar visko nepamatė!

Sesė Nijolė

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Pasto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumerasats nesuėnčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaittytojo adreso, gavus iš jo mokesį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant į Lietuvą —			
Oro pastu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu pastu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuostata. Nesunaudojta straipsnių nesauja. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

STOVYKLOS KANADOJE

Toronto „Rambynų“ ir „Šatrijos“ tuntu stovyklauk „Romuvoje“ rugpjūčio 7-20 d.

Rugšėjo 30 d. — spalio 1 ir 2 d. — ASS Metinė šventė Lietuvos centre, Lemont.

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — (312) 337-1285

DR. ROMUALDAS POVLAITIS

DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. (312) 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 bloki į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DALIA E. CEPELE, D.D.S.

DANTŲ GYDYTOJA
7915 W. 171st
Tinley Park, IL 60477
(708) 614-6871
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apl. su Northwestern-unto diplomu, lietuviams sutarkys dantis už prienamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui (kalbėti angliškai) tel. 708-422-8260

Kab. 312-735-4477;

Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v.p.p. 7 v.v. antrd. 12:30-3 v.p.p. trečd. uždaryta ketv. 1-3 v.p.p. penkt. ir šešt. 9 v.r. 12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago

(312) 778-6969 arba (312) 488-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS

GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR

ISSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS

KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja

3315 W. 55th St., Chicago, IL

Tel. (312) 478-2112

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1 iki 8 v. v.

išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS

gydymas bei chirurgija

5638 S. Pulaski Rd., Chicago, IL

Tel. 312-565-1955

172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126

708-941-2606

Valandos pagal susitarimą

Vakaraais ir savaitgaliais tel. 708-634-1120

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS

7722 S. Kedzie, Chicago 60662

Tel. 312-434-2123

Pirmd. 2 v.p.p. - 7 v.v. antr. 9 v.r. - 12. ketv. 12-4 v.p.p. penkt. 12-6 v.v.

Kab. tel. (312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.,

Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building

6132 S. Kedzie

Chicago, IL 60629

Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos

Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINIS LIGOS

CHIRURGIJA

6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.

Tel. (312) 925-2670

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120

Tel. (708) 742-0255

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. (708) 598-4055

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (kalba lietuviškai)

Tikrina akis, pitaiko akinius

2618 W. 71st St.

Tel. (312) 737-5149

Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.

Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.

Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS

CHIR

Jaunimas jungiasi „Draugo“ fondo talkon!

Vienintelio išėjimo dienraščio išlaikymas yra mūsų visų rūpestis. Atrodo, tik prieš keletą dienų paminėjome 90-tąsias spaudos atgavimo metines. Atrodytų, kad džiaugtis teiktų. Bet, deja, taip nėra! Praeityje už spausdintą žodį į kalėjimus sodino ir į Sibirą trėmė. Gubernatoriai ir žandarai žiūrėjo: „Kad Lietuva būtų tamsi ir juoda“. Dabar į kalėjimus niekas neesodina, ir žandarų nebėra. Bet per didelę laisvę, svetima aplinka ir mūsų abejingumas gali padaryti tai, ko gubernatoriai ir žandarai nesugebėjo atlikti.

Mūsų jaunimas, net septynios tautinių šokių grupės, kurios yra pakilusios vykti į Lietuvą, nori savo duoklę ir išėjimui atiduoti. Birželio 19 d., sekmdienį, Jaunimo centre įvyks vadinamoji: „Mažoji tautinių šokių šventė“, kurioje dalyvaus šie kolektyvai: „Grandis“, „Klumpė“, „Lietūnas“, Lietuvos Vyčių šokėjai, „Spindulys“, „Vijūnas“ ir „Viltis“. Šią šventę koordinuoja Nijolė Pupienė. Visas pelnas, jeigu jo būtų, yra skiriamas „Draugui“. Mūsų visuomenė yra prašoma šias jaunimo pastangas įvertinti ir parodyti jam tinkamą dėmesį. Mes mėgstame dažnai padėti tiems, kurie kultūrinę nuosmukį, tačiau tie, kurie lietuviškoje kultūrinėje veikloje nedalyvauja ir yra to nuosmukio priežastis. Dabar, kuomet dalyvaus net septynios šokių grupės, tai tik šokių šeimos ir artimieji turėtų šale sklidinai užpildyti. Reikia manyti, kad taip ir atsitiks.

Dabar šį rašinį ir noriu panaudoti dviem labai aktualiom temom aptarti, būtent: tai yra mūsų kultūrinė veikla ir spaudos likimas. Pirmiausia reiktų, bent trumpai, peržvelgti mūsų kultūrinės veiklos barus, kurie su Lietuvos atsistatymu, pradeda usnimis ir varpučiu apaugti. Lietuvių bendruomenė, kurios Kultūros taryba turėtų kultūrinę veiklą organizuoti ir ją skatinti, paskutinių poros metų laikotarpyje jokios veiklos nerodė. Viskas yra savanoriškai veiklai palikta. Kaip žinome, kiekvienas augalas yra priežiūros reikalingas. Tas pat yra ir su kultūros medžiu, kuris šakotas ir apima daug sričių. Dabar didžiausią veiklą terodo – tik tautinių šokių kolektyvai, kurių veiklą skatina nenuilstančios jų vadovės. Beje, yra ir pora vadovų. Taip pat ir jaunimas tautiniams šokiams rodo gan didelį dėmesį. Niekas nėra suskaičiavęs, kiek lietuviškų

šeimų susikūrė tautinių šokių būrelių dėka. Gal ne be reikalo yra sakoma, kad Amerikoje lietuvių būrelių laikosi „tautinių šokių ir kugelio dėka“. Vietinis jaunimas ir viena, ir kitą mėgta. Norint jaunimą prie savęs palaikyti, tai reikia iš dalies prie jo ir prisitaikyti. Ir „Draugo“ dažnokai yra rašoma apie tai, kad reikia kūdikių ir vaikų psichologiją pažinti. O ilgos, nors ir labai patriotinės, kalbos ne tik vaikams, bet ir suaugusiems atbaido.

Grijkime vėl atgal prie spaudos ir „Draugo“ reikalų, kurie yra gana opūs ir komplikuoti. Iš pasikalbėjimų su žmonėmis žinau, kad daugelis neįsivaizduoja, kokių būdu „Draugas“ gali finansinius sunkumus turėti. Deja, finansiniai sunkumai ne tik „Draugui“, bet ir didžiulius Amerikos laikraščius slėgia. Tik jų išsilaikymas yra ne pnumeratorė, bet skelbimuose. Jeigu mūsų laikraščio pnumeratoras būtų bent dešimteriopai didesnis, tai gal ir skelbimų kiek daugiau atsirastų. Dabar žmonės, vartydami „Draugą“, beveik kiekviename numerioje aukotojų sąrašus mato. Tad ir galvoja – kur tie pinigai gali dingti? Siūlyčiau, kad bent syki į mėnesį būtų dideliems raidėms parašyta, kiek per tą mėnesį „Draugo“ parengimas ir išsiuntinėjimas kainavo. Nors ir buvo jau daug sykių minėta, kiek pašūi reikia mokėti, tačiau žmonės to pranešimų kasdien nemato. O akis badančius aukų skelbimus mato.

Be to, žmonės yra įpratę prie to, kad yra lietuviška spauda, todėl tai priima, kaip normalų ir būtiną reiškinį. Visai nė nebando įsivaizduoti, kad vieną dieną gali ir kitaip būti. Jeigu tik vieną savaitę „Draugas“ visai neišeitų, tada žmonės pamatytų, koks skirtumas ir kokia spraga jų gyvenime būtų. Per „Draugą“ mes sužinome visas linksmas ir liūdnas žinias. Taip pat per jį mes sužinome, kaip plačiai išsimeję mūsų draugai ir pažįstami gyvena. Daugeliui vyresniųjų – tai yra jų ryšys su pasauliu.

Tad ir reikia žiūrėti, kad tas ryšys nesilpnėtų, bet stiprėtų, tada ir šia „Mažąja tautinių šokių švente“ reikia žiūrėti, kaip į labai teigiamą reiškinį. Kadangi jaunimas, nors vyresniųjų ir vadovų įtaigojamas, jungiasi ir talka „Draugui“. Teliaka linkėti, kad visuomenė jų pastangas savo atsilankymu paremtų!

Juozas Žygas

O ŠAKNYS DAR LIKO

ANGELĖ KAVAKIENĖ

Nedaug prabėgo laiko nuo tų dienų, kai Lietuvos žurnalistų vidurnaktį prikeldavo skambutis „iš aukščiau“ ir įsakdavo užsimiegėjusiam lapanoti į spaustuvę, kad dar spėtų iš rytinio laikraščio išimti ir pakeisti kuo kitu kažkam nepatikusį straipsnį. Kažkas diktavo ką, kaip ir kada rašyti ar kalbėti. Kiekvienai tiesesnei minčiai reikėjo didelės drąsos ir nepaprastų pastangų. Tie laikai nugarino užmarštin. Dabar kiekvienas rašo kas patinka, kritikuoja iš peties tiek aukštyn, tiek žemyn. Jau galutinai išnaikintos praeities piktžolės. Tačiau kartais atrodo, kad šaknys dar liko...

Neseniai Vilniuje įvykusioje spaudos konferencijoje Lietuvos užsienio reikalų ministras Povilas Gylys kritikavo „Baltijos“ televizijos direktorių Gintarą Songailą už jo skundus dėl varžomos Lietuvos laisvės ir išreiškė nuomonę, kad pastarasis rašytas žodžius laisvę su organizaciniais dalykais.

Ar taip yra iš tikrųjų? Teisingai ar neteisingai išsakė jo antriosios pusės. Magnetofono juostelėje įrašyta išliko Gintaro Songailos kalba, pasakyta Amerikoje. Pateikiame jos ištrauką: „Lietuvos Konstitucijos 44-asis straipsnis sako, kad Lietuvoje draudžiamas masinės informacijos priemonių monopolis. Nei valstybė, nei privatus asmuo, nei organizacija negali monopolizuoti šių informacijos priemonių. Tačiau, pagal šį seną paveldėtą tra-

diciją, elektroninės masinės informacinės priemonės Lietuvoje dar iki šiol yra antikonstitucinės padėtyje. Iš tikrųjų valstybės informacinės priemonės, būtent, televizija ir radija, laiko savo rankose. Tai aš galiu įrodyti labai paprastai. Visų pirma ryšių įstatymas Lietuvoje draudžia turėti privačius radijo ar televizijos tinklus. Tačiau jie vis dar tik valstybės valdomi. Privatus asmuo gali įsigyti vieną ar kitą siustuvą, bet negali sudaryti privataus tinklo, negali sukurti alternatyvos iš seno paveldėtiems rusų gamybos įrenginiams. Valstybinės institucijos gali juos nuomotuoti joms palankiomis sąlygomis. Čia nėra jokių aiškių įstatymų ar sutarčių.

Lietuvoje veikia valstybinė Radijo ir televizijos valdyba, kuriai suteikta teisė spręsti, koki kanalą ir kam skirti. Jos atstovai aktyviai kišasi į privačių nevalstybinių stočių vidaus reikalus. Štai neseniai valdyba nusprendė, kad „Baltijos“ televizija tris dienas turi retransliuoti Lenkijos televizijos programą. Niekam ne paslaptis, kad privati televizija pinigų užsidirba, transliuodama reklamą. Atiduodama Lenkijos televizijai tris geriausias savaitės dienas, „Baltija“ praranda didžiąją savo pajamų dalį, negali plėstis ir turi atleisti iš darbo kone pusę savo žmonių. Nors „Baltijos“ televizija yra bendra JAV ir Lietuvos įmonė, į kurią įdėtas Amerikos lietuvių kapitalas ir mes mokame nema-

žus valstybinius mokesčius, įdarbiname žmones, valstybė mūsų neparemia. Iš vienos pusės ji stengiasi išlaikyti telekomunikacijos priemones savo rankose, iš kitos pusės – sudaro kuo geriausias sąlygas pasipelninti kaimyninių šalių televizijai. Ne taip jau bloga būti „dosniems dėdėms“ kitų sąskaita. Tačiau dėl to kenčiame mes ir kitos nepriklausomos televizijos stotys.

Kitas pavyzdys. Radijo ir televizijos valdybos sprendimu patys į kanalą, paskelbus valstybinį konkursą, atiduoti vienai iš nepriklausomos televizijos stočių. Konkursą laimėjo „Baltijos“ televizija, tačiau tuo metu valdyba pakeitė savo nuomonę ir nutarė toliau transliuoti rusų televiziją geriausiu laiku, po šešias valandas kiekvieną dieną, kitoms televizijoms skirdama kas liko. Dar geriau. Kadangi rusų televizija nemoka, valdyba pasiūlė apmokėti šią laiką iš Lietuvos valstybinio biudžeto. Gal kils visuotinis nepasitenkinimas privers pakeisti šį sprendimą, tačiau minėti pavyzdžiai gerai nušviečia Lietuvos radijo ir televizijos, vis dar tebesančios vienos rankose, dabartinę padėtį.

Savo kalboje Gintaras Songaila nemini žodžio laisvės, o kalba, švelniai tariant, apie absurdiškai tvarkomus visuomenės informavimo priemonių veiklos dalykus. Taip atrodytų, kad Povilas Gylys girdėjo varpus skambant, tik nežinojo, kurioje bažnyčioje.

O kurioje pusėje tiesa? „Draugo“ gegužės 3-iosios numerįje išspausdintas Juozo Žygo straipsnis „Televizija nepriklausoma nepriklausomybės“, kuris tiesiogiai premia Gintaro Songailos nuomonę: „Lietuviškos televizijos užgožtos Ostankino (Maskvos) ir Varšuvos programomis. Kaip galima galvoti apie nutautėjusių Vilnių gyventojų lietuvinimą, jeigu jie jaučiasi kaip Lenkijoje. Lietuvių kalba programoms yra skirta 38,05, lenkiškoms programoms 25,35 val., o rusiškoms 20,15 val. Lietuviškoje spaudoje skelbiamos tokios programos turėtų būti akibrokštas kiekvienam lietuviui. Bet, deja, tai nėra. Atrodo, kad dar vis nesugebama ir galbūt nenorima satelininio mentaliteto atsikvėpti“.

Juozas Žygas pateikia akivaizdžius faktus. Paprastas dalykas: oponentams tiesos išaiškinimui reikia atsiverti

Marius Polikaitis, užbaigęs Pedagoginio lit. instituto trejų metų kursą, gavo diplomą š.m. gegužės 15 d. iškilningo mokslo metų baigimo šventėje Jaunimo centre. Diplomą įteikia prof. dr. Jonas Račkauskas, stebint Instituto direktoriui Stasei Petersonienei. Marius parėdė diplomą darbą „Dainavos ansambliu“.

Nuotr. Jono Tamaliūčio

Danutė Bindokienė

Ar religija vien privatus reikalas?

Neseniai vakarinių žinių televizijoje pranešėjas trumpai užsiminė, kad žiniasklaida Dievą ir apskritai religiją beveik visiškai ignoruojanti. Teologijos studentų grupė tam tikrą laiką praleidusi prie televizijos ir mėginusi registruoti, kiek kartų kasdieninėse programose paminimas Dievas, malda, dalyvavimas pamaldose ar diskutuojami moraliniai klausimai (čia kalbama apie reguliarias programas, bet ne apie specialiai skirtas tikėjimo temoms). Pasibaigus tyrimo laikotarpiui ir suderinus duomenis, pastebėta, kad televizijos programose, kurios nuolat transliuojamos Amerikos gyventojų namus ir galbūt padeda suformuoti visuotinę pasaulėžiūrą, religija retai parodoma kaip natūrali kasdienybės dalis.

Tačiau studentai nesunkiai pastebėjo daug žiaurumų, moralinių iškrypimų, girdėjo bjaurių keiksmažodžių. Antra vertus, žiniasklaida su pasigardžiuimu iki nuobodumo tampė net mažiausią „naująją“, jeigu joje pagrindinį vaidmenį turėjo dvasininkai, bažnytinės bendruomenės ir pan. Daugiausia dėmesio buvo skiriama tuo atveju, jeigu įvykis religinę bendruomenę parodavo neigiamai.

Nepaisant žiniasklaidos baimės įsivesti į programas Dievą ar religiją, kaip kasdieninį gyvenimo reiškinį, pagal Gallup tyrimų duomenis, susidomėjimas religija Amerikoje auga. Pvz., 1993 metais 5,6 milijonai žmonių reguliariai lankėsi maldos namuose ir dalyvavo apeigose (tai visus metus lankusių bažnyčias skaičius), kai tuo tarpu įvairias sporto rungtynes aplankė 103 mil. sporto mėgėjų. Vadinasi, pamaldose dalyvavo net 55 kartus daugiau žmonių, negu krepšinio, beisbolo, futbolo, bokso, tinklinio ar kitose varžybose. 1990 metais situacija buvusi panaši: maldos namus lankė bent 13 kartų daugiau žmonių, kaip sporto rungtynes. Iš tikrųjų tik per vieną mėnesį Amerikoje į šventoves susirinkdavo apie 433 mil. tikinčiųjų, o per visus tuos metus sporto rungtynėse buvo 388 mil.

entuziastų. Tokie skaitiniai nėra „pelai“ ir parodo, kad dvasinis gyvenimas šio krašto piliečiui yra labai svarbus. Žiniasklaida turėtų religijai skirti daugiau dėmesio, bet televizijos programų ruošėjai ir leidėjai apie religines temas, galima sakyti, vaikšto galais pirštu, bijodami įžeisti kurią religinę bendruomenę ar grupę (o galbūt ir visai netinkinius bei ateistus). Teisinga moralė, kad tikėjimas yra labai asmeniškas kiekvieno žmogaus reikalas, todėl geriau šio klausimo iš viso nejudinti. Žinoma, tai „bailio išeitis“, nes Amerikos istorija ir net dabartinis yra neatskiriama perpinta religiniais elementais.

Be abejo, toks religijos išjungimas iš vienos įtakingiausio šiuo metu ne tik susižinojimo, bet ir pramogų, priemonių – televizijos – turėjo ir tebeturi nemažai įtakos (ypač jaunimo) pažiūroms ir tikėjimui, Dievą ir moralę. Televizijoje nuolat propaguojamas gyvenimas, kur veikėjai elgiasi taip, kaip jiems tuo momentu atrodo smagiau ar patogiau. Visi pasitaikę keblumai ir žmonių tarpusavio santykiai sprendžiami vien žmogaus protu bei jausmais, neparemtais jokių aukštesnių autoritetų, jeigu kyla aukštesnis konfliktas tarp veikėjų, jis išsprendžiamas jėga, ginklu ar šiaip smurto bei keršto veikimu.

Kai kas tvirtins, jog visi programų žiūrovai žino, kad televizijos ekranelyje vyksta dirbtinės dramos, todėl ir jų sprendimai yra dirbtiniai. Tačiau ne vien suaugusieji valandų valandas kas savaitę praleidžia prie televizijos. Vaiko protas tokių griežtų skirtumų tarp tikrovės ir fantazijos dar nemato.

Virginia universiteto socialologas Jeffrey Hadden išsireiškė, kad žiniasklaida (čia įskaičiuojama ir spauda, ne tik radijas bei televizija) yra sukūrusi mitą, neigiantį arba bent ignoruojantį, dvasinį žmogaus gyvenimą, nors ir šiuo metu, dvidešimtojo amžiaus pabaigoje, religija tebeformuoja žmonių istoriją.

laikraštį ir žvilgterėti į programą. Bet, matyt, Lietuvos užsienio reikalų ministrai per tas keliones į užsienį nelieta laiko televizijai. Atrodytų, dar

tebegyvas Lietuvoje sovietiškas įstatymas: nekritikuok valdžios. O jei jau išsižiojai – gavai per kepurę, nors ir šimtą kartų teisus tu būtum.

LIETUVOS KARININKO KANČIOS KELIAS

Iš dim. plk. lt. Stasio Balčūno atsiminimų

3

Mūsų ešelonas neužtruko stotyje. Po kelių valandų pradėjo važiuoti toliau. Geležinkelį taisė moterų brigada. Traukinys braškėdamas, linguodamas, sėkmingai pervažiovo neseniai suardytą ruožą. Vidudienį priartėjome prie didelio geležinkelio mazgo Belogėje. Ešelonas sustojo prieigose.

Stotis buvo nukentėjusi nuo aviabombų, sandėliai dar degė ir smilko, šaudė priešilektuvinė artilerija. Į stotį mūsų neįleido. Apsauga buvo sunerimusi, išsigandusi, bėgiojo siaubo iškraipytomis veidais, kažką tarp savęs aiškinosi. Iš visko buvo galima spręsti, jog nieko gero nelauk. Po ilgo stovėjimo iš mūsų ilgo ešletono išsikyė du vagonus su areštuotaisiais. Abu vagonus prisikabino sukrypes, braškantis garvežys. Kur sumanė vežti?

Pajudėjome į aplėistą, užfėlę geležinkelį. Kaip vėliau pamatėm – jis vedė... į durpyną. Sėdėtis lingavo, braškėjo, lyg prieš paskutinįją misiją. Pravažiavę apie kilometrą, sustojom.

Buvo baisi įtampa, jokių kalbų, tylime ir su siaubu dairomės, laukdami atomazgos. Vieniems aišku viena: sušaudys čia pat, durpyne. Apsauga bėgioja aplink mūsų vagoną, zuja it šakalai. Jų veidai irgi baidūs. Netrukus matom: iš stoties atbėgo kažkas, gal vyresnis saugumietis, ženklais rodo, šnibėdasi su apsauga. Jų

veidai, judesiai rodo, kad egzekucijos jiems vykdyti nebereikės.

O laimė! Tikra laimė! Mūsų abu vagonai vėl ištraukiami iš seno durpyno nasru. Prikabina prie senos sėdėtės. Tyliai įtraukia į sudaužytą Belogos stotį. Joje žiojėja didžiulės bombų išmuštos duobės. Vienoje ant šono tebegulėjo vagonas. Dar rūko apgesinti sandėliai. Po kurio laiko mus lėtai išstūmė iš stoties ir pajudėjom Kalininu link.

Važiujam tolyn. Prisiminiau, prancūzas Žiulis Valsas, romano „Žakas Ventr“ autorius, yra taip sakęs: „Šis kiaušinis palaiko mane, duoda jį man kas šešta diena, kad aš nenumirčiau“. Mes gi tą karštą dieną iki Kalinino buvome be vandens, be duonos kasnio. Jėgos išsekusios. Kalinino stotyje reikia išlipti iš vagonų... ir nebegalim. Menu, išvirtom žemėn kaip maišai, vos ne iš dviejų metrų aukščio.

Atvežė mus į Kalininą kalėjimą. Kur gi mus dės? Kalėjimas, matom, neįvairių, neišprastų nepriima. Veda surikiuotus per miestą į pirtį. Kokie didvyriai tasų pasirodė mūsų ginkluoti palydovai! Kaip jie šūkalojo: „Neatsilikti! Pasitempti!“ Jei žingsnis į dešinę ar į kairę – šaus. Stabdo, klupdo ant kelių ir vis šaukia, reikalauja Stebi minios moterų, vaikų, senų. Turbūt mes buvome pirmieji, kuriuos Kalininio miestas pamatė. Ir tikriausiai manė, kad belaisviai. Bet niekas į mus neįpaudė, nesusaukė, negrūmė, o tik su užuojauta šnibėdėjo, stebėjo mūsų nelaimę.

Mes pirtyje! Oi, kaip ji buvo mums reikalinga! Įsėkė nusirengti, nieko neleido pasiimti į dušo patalpas. Pirties darbuotojai, matyt, dar manė, kad mes turtingi, nebuvome perleisti per „šmoną“, todėl vylėsi surasti turto, gal brangenybių.

Po dušo atėjome rengtis. O siaubas! Kokią pamatėme

savo buvusią aprangą! Aš turėjau išsaugojęs vestuvinį žiedą. Saugojau jį labai. Prieš tai įkišau į bato aulę esantį įpyšimą. Taip paslėptas žiedas, laimė, išliko.

Kai išėjome iš pirties, jau buvo naktis. Kalinino gatvėje žmonių beveik nebuvo. Visą kelią iki kalėjimo ėjome tylom, be palydovų šauksmų bei garsinimų. Dvylika mūsų bedalių sutalpino į kambarį Nr. 8 su dviem gultais. Išbuvo šiam „bute“ dvi savaitės.

Būdami ankštose sąlygose, žinojom, kad būtina judėti. Pradėjome paeiliui vaikščioti; nuo durų iki lango, nuo lango atgal. Čia mums padėjo kariški igūdžiai, juk reikėjo praeiti tarp kojų, sėdintųjų ant grindų palei abi sienas. Privalejom vaikščioti greit, dar apsiukti. Mes ir sukomės kaip akrobatai ant lyno. Kiekvienam laikas ribotas – 5 minutės. Tiesa, laikrodžių neturėjome. Išgelbėjo tarp mūsų buvęs laiko skaičiuotojas, visų vienbalsiai pripažintas – tinkantis pavaduoti tikrą laikrodį. Garbė tau, žmogau, ganta sukuri ir tokių. Kaip paaiškėjo, jo pulsas visada plakė sekundę ir sekundę: 60 dūžių per minutę. Taigi turėjom laikrodį.

Ant mūsų kameros sienų buvo daugybė užrašų. Tai anksčiau čia buvusių kalinių raštiškas palikimas. Kaimyninėse kameroje, matyt, buvo seni „vilkai“, kuriems visi kalėjimų ritualai, visos gudrybės jau žinomos, perprastos. Dažnai girdime stukšenimą į sieną. Štai kur Morzės abėcėlė tikrai gudriai panaudojama. Į pakvietimus pokalbiui neatsakome. Kažkurioje kameroje girdėti kraupūs šaukmai. Plauti uždegimas pribagia viršūlę tankintą Balčūną, kilimo nuo Biržų. Miršta, kliaikiai šaukdamas, vokitais lakūnas, jam kojos žaidų gangrena...

Kartais veda mus į kiemą pasivaikščioti. Kiemas mažas, einame ratu vienas už kito, rankos už nugaros. Judėjimas padeda atsigausti, atgaivinti jėgas. Pabuvę

lauke, einame mažiau svyrnuodami ir galva ne taip svaigsta. Pasivaikščiojimai kieme, matyt, turėjo tikslą: mus fiziškai sustiprinti, nes jau buvo numatytos ilgos, tolimos kelionės vagonuose.

Po poros savaitų „paviešėjimo“ Kalininu kalėjime vėl sodina į vagonus. Keleiviniams vadinami vagonai turi ilgą koridorių, iš kurio yra įėjimai ir atėjimas kupe su normaliais suolais apačioje, o viršuje – lentynos-gultai per visą kambarį. Kameros be langų. Į tokią „kupę“ buvo sutalpinta po 12 bedalių. Stovėti negalima, tik gulėti. Snaudžiam dieną, miegam naktį. Ir taip 29 dienas iki Krasnojarsko. Ar tik ne mus reikėtų laikyti pirmaisiais kosmonautais žemėje, sugebėjusiais dežutėje išbūti 29 dienas? Žmogus iš tikrųjų turi dideles galimybes tapti herojumi!

Į Sibirą

Varginantis maršrutas: Kalininas – Maskva – Kazanė – Krasnojarskas. Maskvą pravažiuojame naktį. Prožektoriai, jų daugybė, raizgo dangų, girdėti atskiri toliašaudės artilerijos šūviai. Kalinine mums maitinti buvo duota: džiovinti, taip pat keli kepalėliai duonos, rūkytos žuvies. Kaip vėliau sužinojome, mažos sūdytos žuvytės pasirodė esančios su gana nemaloniomis kvapeliais. Pirmomis kelionės dienomis davė nemažai duonos. Vėliau toji duona supelijo. Bet vis tiek ją duodavo, ir valgėm. Reikia gi ką nors valgyti, jei nori likti gyvas. Kitos išeities nebuvo.

Valdžia žinojo: kalinį taip kankinti galima visą mėnesį. Jis ištvėrs, liks gyvas. Ir dar bus tinkamas darbui. Kam gi mus vežė, jei ne dideliam darbui Sibire?

(Bus daugiau)

APMĀSTYMAI IŠ TURNIŠKIŲ

JUOZAS GAILA

„Tai Juozuk pas sribą bu-
vail“

„Pas koki sribą?“

„Gi pas Gylį“.

„Eikit, eikit, argi jis sribas,
juk jis buvo vystyklusose, kai
sribai siautėjo“.

„Tai jo tėvas buvo sribas“.

„Tėvas buvo vargonininkas“.

„Tai giminės buvo sribai“.

Va šitaip mane giminės pasi-
tiko Lazdynuose, sužinoję, kad
aš lankiausi ministerijoje, pas
Lietuvos Užsienio reikalų mi-
nistrą Povilą Gylį. Sovietiniai
persekiojimai yra ir šie tokius
gilius randus jų širdyse, kad
dažnai ramus pokalbis apie da-
bartinės Lietuvos valdžią, jos
pareigūnus, yra veik neįmano-
mas. Ir mano giminės tuo po-
žiūriu nėra vieninteliai, nes juk
dalis Lietuvos nebalsavo už
LDDP. Ne tik nebalsavo, bet ir
šiandieną su nepasitikėjimu ir
dažnai su neapykantą žiūri į
kiekvieną, esantį valdžioje.

Pagal populiariausią Lietuvos
žmonių lentelę, kurioje Egidijus
Bickauskas su Algirdu Brazaus-
ku pirmąją populiarumą, prof.
V. Landsbergis maišosi kažkur
vidury, Povilas Gylis, veik
visada, yra lentelės pabaigoje.
Kartais abejųjų tu apklausinėj-
mų rezultatai, nes, man regis,
lietuvis dar neįsivaizduoja, kad
ka galvoja, o, be to, labai didelis
nuostimis apklaustųjų sakosi
neturi savo nuomonės. Aišku, P.
Gylio populiarumui nepadėjo St.
Lozoraičio nušalinimas, ypač to
nušalinimo būdas. Derybose su
Rusija dėl armijos išvedimo
netrukio įvairių kuriozų, už
kuriuos Lietuvos spauda taip
pat kaltino Užsienio reikalų mi-
nistrą. Jis gi toli gražu nėra vie-
nintelis, formuojantis ir
vykdantis Lietuvos užsienio
reikalų politiką. Seime veikia
Užsienio reikalų komitetas,
kuriam vadovauja, išsivijai
gerai pažįstamas, pirmininkas.
Svarbų vaidmenį turi prezi-
dento patarėjas užsienio rei-
kalams - J. Paleckis, ne visada
savo veiksmus derinąs su Seimo
komitetu. Visų šių struktūrų
akys ir ausys turėtų būti Lie-
tuvos ambasados ir atstovybės.
Nors dėl lėšų stokos jų nėra
pakankamai ir jose nėra užtek-
tinai patyrusių asmenų, kurie
galėtų stebėti ir vertinti įvykius
Lietuvai svarbiuose kraštuose
šalia jų steigiamos dar kitos,
vadinamos ekspertų įstaigos.
Taip yra įvykę Vašingtone. Blo-
giasia, kad dažnai visos šios in-
stitucijos dirba kiekviena sau,
taip, kad vyriausybė, Užsienio
reikalų ministerija, Seimo ko-
mitetas ir ambasados nežino
vieni kitų nuomonės. Juk kaž-
kada ambasadorius S. Lozo-
raitis buvo kaltinamas, nevyk-
dęs Lietuvos vyriausybės nuro-
dymų, nors, anot jo ir kitų am-
basados pareigūnų, jokių nuro-
dymų iš Užsienio reikalų mi-
nistrijos net ir nebuvo gavęs.

Aišku, dėl visos šios netvarkos
kaltinamas Užsienio reikalų
ministras. Kas jis yra?

Knygėlėje „Kas yra kas Lie-
tuvoje '93“, jo biografija šitaip
apibūdinama:

„Povilas Gylis, Užsienio rei-
kalų ministras nuo 1992.12.10,
Seimo nariu išrinktas Utenos
rinkimų apygardoje Nr. 51.
Gimė 1948.02.14 Molėtų r.,
Didžiokų k. vargonininko še-
imoje. Mokėsi Molėtų vidu-
rinėje mokykloje, įstojo į Vil-
niaus universiteto Ekonomikos
fakultetą, kurį baigė 1969. Čia
ir dėstytojo Politinės ekono-
mijos katedroje. 1974 apgynė
kandidato disertaciją. 1990 -
daktaro. 1991 jam suteiktas pro-
fesoriaus vardas - pirmajam ne-
priklaušomajam Lietuvoje. Iki
išrenkimo į Seimą, P. Gylis
vadovavo VU Tarptautinių eko-

nominių santykių katedrai.
Buvo TSKP narys. Dabar LDDP
narys. Vedęs. Žmona Nijolė dir-
ba leidybos srityje. Turi du
sūnus - Tomą ir Igną“.

Vieną penktadienio popietę,
netikėtai Seimo rūmų korido-
riuose sutikęs ministrą P. Gylį,
pasiprašiau trumpo pasima-
tymo su juo kai kuriais reika-
lais. Ministras maloniai sutiko,
pakviesdamas dienos pabaigoje
atvykti į jo kabinetą Užsienio
reikalų ministerijoje. Nors
diena buvo šalta, bet minis-
terijos pastatas ne per toliausia
nuo Seimo rūmų, prie Lukiškių
aikštės, kurios vidury anais
laikais „budėjo“ didžiulė Lenino
statula, tai nužygiavau ten pės-
čias. Budintys policininkai apie
mano atvykimą, atrodo, jau bu-
vo įspėti, tai be didelių patik-
rinimų įleido, o ministro sekre-
torė, bebaigianti darbą ir be-
siruosianti namo, tuoj mane
įvedė į erdvų ministro kabinetą.

Mano vizito pagrindinis tiks-
las buvo pareikšti pageidavimą,
kad Lietuvos Bendruomenė, jei
iš jos laukiama talkos, iškilus
Lietuvai pavojams, būtų nuolat
informuojama apie vyriausybės
užsienio reikalų politiką ir jos
posūkius. Ministras su tuo vi-
siškai sutiko. Tai yra būdinga
dabartinės Lietuvos pareigū-
nams. Jie dažniausiai sutinka ir
pažadų nepagaili, bet paprastai
tuo viskas ir užsibaigia. Po to
mūsų pokalbis nukrypo į visa
kitą. Teko nustepti min. P.
Gylio žiniomis, sugebėjimu jas
perteikti ir tikrai nedirbtiniu
atvirumu. Tai buvo visai kitas
asmuo, negu apie jį galvojau,
remdamasis spauda. Man susi-
darė įspūdis, kad Povilo Gylio

širdis ne politikoje, bet eko-
nomijoje. Ta tema jis buvo ne-
paprastai iškalbus ir dominavo
visą mūsų pokalbį. Prez. A.
Brazauskas kiekviename mūsų
susitikime pareiškia nesupran-
tą, kodėl tiek maža užsienio
lietuvių grįžta į tėvynę, o min.
P. Gylis tiesiog maldavo, kad
užsienio lietuviai grįžtu ir savo
patyrimu, darbo etika, sąžini-
gumu, padėtų Lietuvos žemės
ūkiui, pramonei, savivaldybėms
ir apskritai visai Lietuvai. Aš
aiškiniau, kad tie, kurie savo
žiniomis tikrai galėtų padėti
Lietuvai, yra jauni arba vidu-
rinės kartos žmonės, jie nepa-
liks gerai apmokamų darbų ir
nevyks dirbti už pusdykį į
Lietuvą. Išreiškiau abejone, ar
išsivijos pensininkai, jei ir
persikeltų į Lietuvą, galėtų savo
žiniomis padėti jai. Juk didelė
jų dalis buvo eiliniai fabriku
darbininkai. Jis visiškai su
manim nesutiko, tardamas, jog
šiandieną Lietuva yra tokioji pa-
dėty, kad kiekvienas Vakaruo-
se gyvenęs, nepaisant ką bedir-
bės, gali ją praturtinti.

Kaip antrą užjūrio tautiečių
negrįžimo priežastį nurodžiau
daugumos išsivijusių nepasitenki-
mą dabartine Lietuvos vald-
žia. Veik kiekviena išsivijusių
šeima turi artimųjų, kurie arba
žuvo partizanų eilėse, ar buvo
nukankinti kalinimuose, ar
buvo ištremti į Sibirą. Jiems yra
sunku grįžti ir dirbti su dabar-
tinės Lietuvos valdžios pareigū-
nais, kurių dalis talkino
okupantui, naudojosi įvairiomis
privilegijomis, pvz., specialiomis
krautuvėmis, ligoninėmis, va-
sarnamiais. Kaip išsivijos rašy-
tojas, muzikas, dailininkas, po-
sunkaus darbo fabrike, rašęs,
kūres, kad išlaikytų lietu-
viškąją kultūrą, gali grįžti į
Lietuvą ir bičiuliauti su tais,
kurie dėl gardsenos duonos ka-
nio, šlovino pavergeją, lisdė jo
statulas, kūrė jam kantatas, o
šiandieną dejuoja, dėl sunkių

kūrybai sąlygų? Čia ir užgavau
min. P. Gylio jautriąją stygą. Jis
niekada nėra turėjęs jokių
privilegijų. Jis buvęs gabus,
gerai mokėsi ir visą, ką yra
pasiekęs, tai tik savo darbštumo
dėka. Jam skaudu, kad šiandien-
na jo vaikai yra užgauliojami,
esą jų tėvas - komunistas. Anais
laikais vienas jo mokslinių darbų
buvo atmesta, kaip per mažai
turis „socialistinio realizmo“, o
jo darbą atmetęs profesorius (pa-
minėjo jo pavardę) šiandieną
skelbiais patriotu, konservato-
riumi. Krašto ekonominius
sunkumus, korupciją ir siau-
čiantį kriminalizmą jis išgyve-
nas nemažiau už eilinį Lietuvos
pilietį, bet magiškos formulės
viską tuoj pat pagerinti vyriau-
sybė neturi.

Mūsų pokalbis užsitęsė ilgiau,
nei buvau numatęs. Kai išėjau
iš rūmų, lauke jau buvo gerokai
sutemę ir gatvė iš istaigų bei
krautuvų skubėjo vilniečiai ir
autobusai, į namus. Nebestebė-
jo ju, kaip anksčiau, Lenino
statulos siauros akys, bet Le-
ninas paliko randus. Paliko ne-
pasitikėjimo ir pykčio randus
mūsų širdyse, kuriuos užgydyti
bus daug sunkiau, negu nu-
griauti komunistinius statusus
miestų aikštėse.

GERIAUSI TEATRALAI LIETUVOJE

Spaudoje iš Lietuvos buvo ra-
šoma, kad sekmadienį, kovo 27
d. Akademiniame teatre buvo
paskelbti ir pagerinti keturi ge-
riausi Lietuvos teatralai. Teat-
ro salėje simfoninį orkestrą
dirigavo Gintaras Rinkevičius,
o visam vakarui vadovavo Vy-
tautas Kernagis. Rinkimų ko-
misija buvo sudaryta iš teatro
kritikų. Geriausio režisieriaus
vardą laimėjo Eimuntas Nekro-

šius už A. Puškino „Mažąsias
tragedijas“, geriausios metų
aktorių vardas atiteko Daliai
Michelevičiūtei, Nekrošiaus
spektaklyje vaidinusiai Mer-
gaitei. Geriausias aktorius -
Kęstutis Žilinskas. Jis savo
režisuotoje S. Becheto pjesėje
„Žaidimo pabaiga“ vaidino
Hemą. Geriausias muzikinis te-
atro kūrejas - Eglė Špokaitė,
šokusi Džulijonės vaidmenį S.
Prokofjevo baletu „Romeo ir
Džuljeta“.

Šie keturi išrinktieji, iš savo
pusės atsidėkodami teatro kri-
tikams, išrinko geriausią kri-
tiką. Tas titulas teko Rūtai
Oginskaitėi.

Visi laureatai buvę apdova-
noti gelėmis, vokeliais (jų turi-
nys nebuvo paskelbtas) ir gavo
po didžiulį (0,5 litro) puotojančio
šampano taurę. Gelėmis buvo
apdovanota ir salėje dalyvavusi
teatro veteranė Teofilija
Vaiciūnaitė ir Monika Mironai-
tė.

Audronė Jablonskienė, rašy-
dama („Lietuvos aidas“, Nr. 60)
nusišėbė, kad kažkodėl bu-
visi pamiršta aktorė Kazimiera
Kymantaitė. Ją prisiminusi tik
laureatė Rūta Oginskaitė savo
geles jai ir padovanojo, o aktorės
K. Kymantaitės tostas buvęs: „I
visos Lietuvos sveikata!“

Lietuvos Kultūros minis-
terijos finansų skyriaus prane-
šimu, Lietuvoje yra vienuolika
valstybės išlaikomų teatrų.
Tam reikalui iš savo biudžeto
skiria 4,622,000 litų. Be abejo,
tos valstybės skiriamos teat-
rams paramos neužtenka. Teat-
rai paramos susilaukia ir iš jau
spėjusių prasigylenti prekybi-
ninkų.

Praėjusių metų bėgyje buvo
parodyti 59 nauji pastatymai.
Skaičiuojama, kad kiekvienas
pastatymas kainuoja apie 5,500
litų. 1994 metais teatrai susi-
laukė apie pusės milijono žiū-
rovų.

P. Palys

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED

DĖMESIO VISI JAV IR KITŲ ŠALIŲ GYVENTOJAI!

Pasaulinio lygio kompanija, turinti
savo atstovybes 21 pasaulio vals-
tybėje, ieško žmonių darbiui. Dėl
informacijos apie kompaniją prašo-
me skambinti nemokamu telefonu:
JAV 1-800-557-7781
Kanada 1-800-557-7785
Australija 1-800-815-255
D. Britanija 0-800-448-812
Dėl smulkesnės informacijos ir dar-
bo ypatybių prašome skambinti tel.
(JAV) 1-800-578-6654.

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau moki-
sit už apdraudą nuo ugnies ir auto-
mobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3200 1/2 West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS.

[VEDIMAI] — PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą.
Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

IMEX AMERICA, INC.

8404 S. Oketo Ave.,
Bridgeview, IL 60455
Nuomoja automobilius Lietuvoje,
siūnia automobilius, labai greitai
perveda dolerius į Lietuvą
Tel. 708-430-2119
Fax. 708-430-3152
Skambinkite darbo dienomis 9 v.r.-5 v.v.

U.S. SAVINGS BONDS

THE GREAT AMERICAN INVESTMENT

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX

REALTORS

(312) 586-5959

(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarimas
- MLS kompiuterinė FAX pagalba
- Nuosavybės įkainavimas
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

FOR SALE

Highly desirable 2 bdrm. condo in
Oak Lawn; large master bedrm. with
pvt. bath; heated garage; pvt. laundry
rm. Ask for Joe, Re/Max All Proper-
ties, 708-479-5565.

FOR SALE

BEVERLY SHORES, IN
3 bdrm. 1 1/2 bath, cedar A frame on 1/2
acre dune, on lake front drive.
\$319,000

Ann Carlson

Real Estate

219-872-4811

219-872-4636

FOR RENT

FOR RENT
Studio apt. 2 rm. 2nd fl. for one per-
son. \$225 per mo., utilities incld.
Tel. 708-425-1743.
Call from 6 pm - 8 pm.

Išnuomojamas 5 kamb. butas.
Skambinti: tel.: 312-471-0720

Making a big world smaller.

What difference does it make that Lufthansa flies
to more international destinations than any other
single airline? Or that every 40 seconds a
Lufthansa plane takes off or lands in one of 180
cities around the world? The point is that over the
years every experience with every traveler from
every corner of the world, has helped us
understand you. We've come to know cultures
and customs from around the globe. All the better
to help you feel at home everywhere, on the
ground, and in the air. Even in many cities we
don't fly to, you'll find a Lufthansa office ready to
serve your needs. Experience that's worldwide
and worldwide. It's a difference that's helped us
make friends with a world full of travelers.
And that can make this big world feel very
small indeed.

Lufthansa

For reservations and information call 1-800-645-3880 or see your travel agent. Lufthansa Miles & More™ and United Mileage Plus™ are now fully
reciprocal. Accrue or redeem miles in either program when you fly on Lufthansa flights or flights operated by our global partner, United Airlines.

Dr. JUOZAS JAKŠTAS

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS ISTORIJA

1918-1940

Vytauto Didžiojo universiteto profesorius paskutinis kūrinys, skir-
tas nepriklausomos Lietuvos laikotarpiui nušviesti. Skaitytojas ras
atsakymus į daugelį klausimų, kuriuos autorius pats išgyveno,
patyrė.

Knyga 272 puslapių su gausiomis ir retomis iliustracijomis.
Prieše: 1922, 1928 ir 1938 metų Lietuvos respublikos konstituci-
jos, ministrų kabinetų sudėtis 1918-1940 metais. Knyga įrišta,
išleido VYDŪNO fondas Čikagoje, tinka dovanoti kiekvienam lietu-
viuičia ir Lietuvoje. Knygos kaina 15.00 dol. Užsakant paštu, dar
pridedama 2.50 dol., į Kanadą 3.00 dol., kitus kraštus 3.50 dol.
Illinois valstijos gyventojai dar prideda 1.31 dol. mokesčių.
Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.

VILEIŠIAI

TRIŲ BROLIŲ DARBAI TAUTAI

Autorius Antanas Kučys

Int. Petro, adv. Jono ir gyd. Antano
Viešųjų biografijos, susijusios su
svarbiais mūsų tautos ir Lie-
tuvos valstybės įvykiais. Petras —
žymiausias kovotojas už lietuviško
rašto laisvę ir pirmojo lietuviško
dienraščio steigėjas. Jonas —
Nepriklausomybės akto signataras,
pirmųjų Lietuvos vyriausybės narys,
pirmasis Lietuvos atstovas Va-
šingtone; Antanas — vienas žy-
miausių ano meto Vilniaus lietuvių
visuomenininkų bei kultūrininkų.
Visų trijų brolių darbai — tai
reikšminga atgimusių lietuvių tau-
tos istorijos dalis.

Knyga yra 624 puslapių, iliustru-
ta istorinėmis nuotraukomis ir įris-
ta kietais viršeliais. Išleido Devenų
kultūrinis fondas. Gaunama „Drau-
go“ administracijoje. Kaina 27 dol.
Užsakant paštu dar pridedama:
JAV-bėse 3.50 dol., į Kanadą —
4.00 dol., į visus kitus kraštus —
4.50 dol. Illinois valstijos gyventojai
sumoka dar 2.36 dol. mokesčių.
Užsakymus siųsti: DRAUGAS,
4545 W. 63rd Chicago, IL 60629.

HELL IN ICE

HELL IN ICE

Onutė Garbaitienė

A diary (much like that of Ann
Frank), which begins in 1941 when
a group of Lithuanians were load-
ed in cattle cars and dispatched to
the wastelands of Siberia. This di-
ary is a record of a woman — a
people's nation, ravaged by a
vicious occupying force, but resis-
ting and surviving.

Translated by Raimonda K.
Bartuška. 256 pages, hard cover.
Published in Vilnius 1992. Book
price \$13.00. Shipping and hand-
ling in USA \$2.00. Canada — \$3.00.
Illinois residents add \$1.14 for sales
tax. Send orders to: Draugas,
4545 W. 63rd St., Chicago, IL
60629-6688.

Grazina Landsbergienė, įteikusi pastiprintais stiklais akinius keturioms darželio auklėtinėms, kad jos galėtų žaisti ir bėgioti, skaityti ir rašyti, kaip kiti vaikučiai. Akinius paaukėjo užsienio lietuviai.

...IR GAUNANTIEMS, IR TEIKANTIEMS...

Tai eilutės iš Gražinos Landsbergienės laiško: „Taip jau, matyt, yra, kad geri darbai – tai gėris, kuris nuskaidrina sielą ir ji gaunantiems, ir ji teikiantiems...“ Tai tik vienas iš gausybės padėkos laiškų, ne taip seniai pasiekusių Čikagą. Visos Lietuvos silpnaregiai (kai kurie jų vos vos temato) nuoširdžiai dėkoja už atgautą akių šviesą – akinius ypač silpnoregiams žmonėms. Šis neabejotinai gražus projektas galėjo būti įgyvendintas tik Amerikos lietuvių geros valios, jautrios širdies ir dosnių aukų dėka. Aukos telkė Čikagos

gaikštienės Gražinos vyr. skautų būrelio vyresniosios skautės, kurioms tuo metu vadovavo Rūta Spurgienė ir Janina Mikutaitienė. O joms savo optikos darbu talkino Aldona Kaminskienė. Vytauto Landsbergio fondo pirmininkė Gražina Landsbergienė asmeniškai įteikė visus gautus akinius (o jų buvo gerokai per šimtą!) ir Lietuvos silpnoregiams suaugusiems, ir vaikučiams. Labiausiai nusiskriausti, aišku, buvo ir tebėra silpnai regintys mažieji Lietuvos gyventojai – vaikai. Štai ką rašo Kauno silpnaregių mokyklos mokytoja: „Dabar tie

vaikai matys pasaulį beveik taip aiškiai, kaip ji mato sveikos žmogaus akys. Pagaliau jie galės bėgioti be baimės, nes šie akiniai nedūža. Jų mažos noselės nebus lenkiamos žemyn sunkių, it pati negalia, sovietinių akinų – jie išaugs gražesni, vadinasi, bus laimingesni“. Pati vaikų dėkingumas prasiskleidžia be galo nuoširdžiai ir jaudinančiai: su negudria vaikiška rašysena išvingiuotais padėkos laiškais jie siunčia spalvotus piešinius, sveikinimus, kortas: „ačiū, ačiū, ačiū...“ Gera, kad atsiranda žmonių, kurie nori ir gali padėti skurstantiems, vargantiesiems Lietuvos žmonėms, pašvesinant ir praskaidrinant jų regėjimą.

J.K.

Į AMŽINUOSIUS NAMUS A.A. VACYS KAVALIŪNAS (1907-VI-28 – 1994-V-15)

Vacys Kavaliūnas, rašytojas, laurėatas, pedagogas, aukšto intelekto asmenybė, į gyvenimą žvelgęs su sąmojumi, ir rimtai, ir su humoru, bet ir labai kuklus, š.m. gegužės 15 dienos ankstyvą rytą iškeliavo į Amžinuosius Namus, kaip atsisveikinimą su šia ašarų pakalne apibūdina jo vieno romano veikėja našlė Hester, apraudojama savo mirusį vyrą.

Baigęs Alytaus gimnaziją, Vacys Kavaliūnas Vytauto Didžiojo universitete studijavo lietuvių ir prancūzų literatūrą vėliau mokytojavo Tauragės gimnazijoje, o 1942–1944 metais ėjo Vilkaviškio gimnazijos inspektorius ir direktoriaus pareigas. Raudonajai armijai artėjant, jis su šeima pasitraukė į Vokietiją ir, karui pasibaigus, tęsė pedagoginį darbą pabėgėlių stovyklų gimnazijose. 1949 metais atvykęs į Clevelandą, šalia įsikūrimo problemų naštą, jis įstojo į Western Reserve universitetą, ir 1957 metais jame išgijo prancūzų literatūros magistro laipsnį. Nepaisant nelengvo gyvenimo, kovojant su iskiurimo problemomis, auginant ir mokslinant vaikus, Dievo duotas talentas jį įkvėpė išreikšti savo jausmus ir konkrečiai panaudoti savo inte-

lektą grožinėje kūryboje. Be periodinėje spaudoje spausdintų kelių dešimčių novelių, jis sukūrė keturis romanus, kurių du, „Kalmų giesmė“ ir „Aidai ir šėšėliai“, laimėjo „Draugo“ literatūrinės premijas. Jo Senojo Testamento dvasia parašytas romanas „Hester“ yra itin originalus tiek savo tematika, tiek giliu įsijautimu į Kristaus laikais gyvenusių našlės jausmus bei mintis, dėl Kristaus Prisikėlimo stebuklo išsprendus jos gyvenimo didžiausią problemą. Romane ryški paties autoriaus religinė filosofija ir tikėjimo galia. Į anglų kalbą jo dukros Jolitos išversta „Hester“ išleido Vilniaus knygų leidykla „Vaga“. 1991 metais išėjo jo parašyta Čiurlionio ansamblio monografija „Gimtosios žemės giesmė“. Rašto mylėtojai Vacį Kavaliūną pažįsta ne vien iš jo novelių ir romanų: jis plačiai reikšėsi spaudoje su literatūrinėmis temomis ir recenzijomis.

Giliame liūdesy liko žmona Ona Vingilytė-Kavaliūnienė, chemijos daktaras sūnus Arūnas, dukra Aldona Krivinskienė, klinikinės psichologijos magistrė, Jolita Kavaliūnaitė, turinti prancūzų kalbos ir literatūros doktoratą. Jo liūdi ir šeši vaikaičiai.

Būdamas kuklus savo gyvenimo žemėje metu, jis atitinkamai pasiruošė ir mirties majestoto akivaizdai, palikęs šeimai pagėdavimus ir nurodymus laidojimo apeigoms. Gegužės 17 dienos vakare į Jokubauskų laidojimo namus suplaukė didelis liūdinčiųjų būrys atsisveikinti su velioniu. Jo pagėdavimu, karstas buvo uždarytas ir

buvo pranešta, kad nebūsią jokių prakalbų, kaip pas mus dažnai daroma, tą gaudžią prągą paverčiant prakalbų maratonu. Išdalinus dailiai išspausdintas programas su maldų ir giesmių tekstais, kun. Gediminas Kijauskas, su ilgamečio Čiurlionio ansamblio pirmininko gražiabalsio Vlado Plečkaičio talka, atsisveikinimą pravedė pagal a.a. Vacio Kavaliūno pageidavimus – be prakalbų, tik su jo trumpa biografija, maldomis ir giesmėmis, ir jo raštų ištrauka, perskaityta lietuvių ir anglų kalba. Vienu tarpu per mikrofonus nuaidėjo Šuberto „Ave Marija“. Nijolei Kersnauskaitei perskaitytus skautų atsisveikinimą, dukra Jolita tarė jautrų atsisveikinimo su tėveliu žodį. Į pabaigą buvo pagiedota „Lietuva brangi“.

Gegužės 18 dienos rytą Dievo Motinos šventovėje Mišias koncelebravo klebonas kun. Gediminas Kijauskas ir prel. Aleksandras Goldikovskis. Velionio dukros ir sūnus pakaitomis skaitė Mišių skaitinių tekstus, o solistė Aldona Stempuzienė, vargonais palydint Reginai Brazaitytė, giedojė keletą giesmių. Išlydėjus velionio karstą į Visų Sielų kapines, grįžusieji į Dievo Motinos parapijos patalpas buvo pavašinti skautininkių draugovės iniciatyva suruoštomis vaišėmis, kurių metu Arūnas Kavaliūnas savo motinos ir visos šeimos vardu padėjo jo tėvelį išlydėjusiems į Amžinuosius Namus.

Su Vacio Kavaliūno mirtimi lietuviškoji visuomenė prarado vieną šviesiausių intelektualų, mastytojų, estetų, kūrybingų rašytojų.

Skiriu Tau savo žodį paskutinį su vystančiais vainikais, gėlėmis; dedu karstą Tau ilgesi Tėvynės ir gintaro šalies trapias viltis...

(AMB)

Aurelija M. Balasaitienė

Vacys Kavaliūnas.

A.†A. FAUSTINA MACKEVIČIENĖ

Gyveno Lockport, IL, anksčiau Chicagoje.
Mirė 1994 m. gegužės 30 d., 2:55 val. ryto, sulaukusi 83 metų.

Gimė Lietuvoje, Rokiškio apskrityje, Svedasų valsčiuje, Čikų kaime. Amerikoje išgyveno 45 m.
Nuliūdę liko: vyras Mečišlovas, podukros – Audronė Vikta, žentas Jonas, Ina Cibienė, žentas Gediminas, Birutė Watson, žentas Dennis: šeši anūkai, trys proanūkai; brolis Steponas Vily su šeima Lietuvoje.

Velionė buvo motina a.a. dr. Juozo Manelio.
Priklausė Ateitininkams, Lietuvių Agronomų sąjungai, BALF'ui, Lietuvių Bendruomenėi.
Velionė pašarvota penktadienį, birželio 3 d. nuo 12 iki 9 v.v. Petkus-Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.).

Laidotuvės įvyks šeštadienį, birželio 4 d. iš laidojimo namų 10:30 val. ryto bus atlydėta į Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 11:00 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Vietoje gėlių prašoma aukoti „Saulutei“, Lietuvos našlaičių globos būreliui.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę vyras, podukros, brolis, anūkai ir kiti gimines.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus.
Tel. 708-257-6667 arba 1-800-994-7600.

A.†A. JULIJA ŠAKINSKIENĖ

Mirė gegužės 30 d., sulaukusi 83 metų. Amerikoje išgyveno 52 metus. Priklausė Lietuvių Fondui.

Nuliūdę paliko: dukrė Alma Burys ir anūka Povilas ir Jonas, sesuo Justina Peika, dukrė Sylvia Michalak ir jos dukrė Susan. Lietuvoje brolio dukrė Laima Mačerinskienė su vyru, brolio sūnus Eugenijus Pukinskas su šeima, trys pusėsėsės, ir kiti gimines ir pažįstami.

Velionė bus pašarvota ketvirtadienį, birželio 2 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Marquette, 2533 W. 71 St. Laidotuvės įvyks penktadienį, birželio 3 d.

Iš laidojimo namų 9 val. ryto velionė bus atlydėta į Šv. M. Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 9:30 val. ryto bus aukojamos gedulingos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima.

Laid. direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 1-800-994-7600.

BALF'o Valdybos narei ir direktorei, pasišventusiai veikėjai ir kilniai lietuvi patriotei

A.†A. FAUSTINAI MACKEVIČIENEI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo skausme ir liūdesyje pasilikusiam jos vyrui prof. MEČIUI MACKEVIČIUI ir dukroms – AUDRONEI VIKTIENEI, INAI CIBIENEI, BIRUTEI WATSON, jų šeimoms ir visiems giminėms, kartu liūdėdami

Bendras Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas
Centro Valdyba ir Direktorai

atlanta IMPORT-EXPORT Inc.

2719 West 71th Street, Chicago, IL 60629
Tel. (312)434-2121 1-800-775-SEND
SKOKIE, CLEVELAND, ST. PETE BEACH, NEW YORK,
DETROIT, GRAND RAPIDS, KALAMAZOO, BALTIMORE,
PITTSBURGH, HOT SPRINGS, ST. LOUIS, ROCHESTER,

Pristatome siuntinius į namus
Jūsų giminėms Lietuvoje, Latvijoje,
Rusijoje, Ukrainoje, Baltarusijoje.
Skublems siuntiniams: AIR CARGO
Amerikietiško maisto siuntiniai.

Pratęsiame vizas, ruošiamo išskvėtimus.
Perslūnciame pinigų doleriais.
Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

A.†A. VILHELMINA KUBILIŪTĖ LAPIENĖ

Gyveno Melrose Park, IL.
Mirė 1994 m. gegužės 28 d., 9 val. vakaro, sulaukusi 71 metų.

Gimė Lietuvoje, Šešiuliuose. Amerikoje išgyveno 45 m.
Nuliūdę liko: vyras Edvardas, sūnūs – Raimundas, marti Ramunė, Tomas, marti Laurie; vaikaičiai: Jennifer, Tommy; broliai Jonas ir Lietuvoje Algis bei jo vaikai – Arūnas ir Vilija su šeimomis. Taip pat daug giminių, draugų ir pažįstamų JAV-bėse, Kanadoje ir Lietuvoje.

Priklausė Lietuvių Bendruomenėi, Melrose Pk. skyrius, Lietuvos Dukterų draugijai, Melrose Pk. skyrius, Lietuvių Inžinierių sąjungos moterų pagalbiniam vienetiui; Chicago Lithuanian Women's Club, Balzeko muziejaus moterų gildai, „Draugo“ dienraščio renginių komitetui, Lietuvių Fondui.
Velionė pašarvota gegužės 31 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (netoli Derby Rd.).

Laidotuvės įvyks birželio 1 d. iš laidojimo namų 9:30 val. ryto bus atlydėta į Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 10 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę vyras, sūnūs, vaikaičiai, broliai ir kiti gimines.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus.
Tel. 708-257-6667 arba 1-800-994-7600.

A.†A. VILHELMINAI LAPIENEI

mirus, vyrui EDVARDUI LAPUI, sūnams RAIMUNDUI ir TOMUI broliui JONUI KUBILIUI ir kitiems artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdimę.

Chicagos lietuvių golfo klubas

Mielam Tėvynainiui

A.†A. Inž. ALFONSUI ILEKIUI

Ilgą ir skausmingą tremties kelionę užbaigus, giliame liūdesyje likusius Jo mylimuosius: žmoną TEODORĄ, dukrą NIJOLĘ, sūnus JONĄ ir ARŪNĄ ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir drauge išgyvename šią skaudžią Netektį.

Antanas ir Stasė Balčiūnai
Jonas ir Juozė Daugėlai
Pranas Damijonaitis
Stasys ir Ona Dartinškiai
Jurgis ir Veronika Janušaitiai
Bronius ir Vera Juškiai
Antanas ir Sofija Kalvaitiai
Irena Kaptienė
Gediminas ir Vladė Lapėnai
Bronė Lepeškieienė
Izabelė Ramanauskienė
Aldona Sandargienė
Donatas ir Lionė Stukai
Antanas ir Irena Sprindžiai
Natalija Subačienė
Stasys ir Marija Sarauskai
Adolfas Šimkus
Kostas ir Ona Žolynai

Daytona Beach, FL

A.†A. Dailininkui PETRUI ILGŪNUI

Lietuvoje netikėtai mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo broliai STASIUI ILGŪNUI su šeima ir giminėmis Lietuvoje.

Ramutė Krivienė
Ona ir Jonas Pupininkai

Mielai narei

A.†A. JUZEFAI NORKAITIENEI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą dukroms – DANUTEI ir IRENAI, žentui, anūkei su vyru, proanūkams bei kitiems giminėms.

Union Pier Lietuvių draugija

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

JAV LB krašto valdyba, skirdama 2,000 dolerių įstoiant nare į Draugo fondą, nors turėdama labai kuklų išdą, parodė gražų pavyzdį visoms organizacijoms ir kitų kraštų Lietuvių bendruomenėms, kad lietuviškos spaudos ir išėjimoje vienintelio dienraščio „Draugo“ išlaikymas yra gyvybinis mūsų egzistencijai, komunikacijai ir tautinei ištikimybės. „Draugas“ siunčiamas į daugelį pasaulio kraštų, kur gyvena lietuviai. Jo 139 prenumeratos siunčiamos ir į Lietuvą oro paštu tik po 100 dolerių metams. O jų galėtų būti žymiai daugiau, nes „Draugas“ Lietuvoje labai laukiamas. Stambi JAV LB krašto valdybos parama Draugo fondui kviečia ir ragina visus LB narius prenumeruoti „Draugą“, jį paremti aukomis ir įstoti nariais į Draugo fondą. „Draugo“ dienraštis labai reikalingas Lietuvių Bendruomenės nariams plačia pasaulyje, o LB narių parama labai reikalinga Draugo fondui. JAV LB krašto valdybai priklauso didelė DF padėka.

Lietuvių Tautinės sąjungos Čikagos skyrius praėjusį sekmadienį Lietuvių Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus salėje surengė buvusio Lietuvos Respublikos prezidento Antano Smetonos 120 metų gimimo ir 50 metų mirimo paminėjimą, kurį pradėjo Eleonora Valiukienė ir pakvietė programai vadovauti Daiva Meiliūnė. Po trumpo Lietuvos gen. garbės konsulo Vaclovo Kleizos žodžio, inž. Jonas Jukūnas kalbėjo apie prez. Smetonos darbus ir pabrėžė, jog jis labai gerai numatė Lietuvos ateitį ir pasitraukė iš Lietuvos kaip teisėtas valstybės prezidentas, kurį apkūpantis būtu privertęs pasirašyti Lietuvai labai žalingą raštą. Mininę dalį atliko sol. Audronė Gaiziūnienė, fortepijono akompanavo muz. Ričardas Sokas, ir prezidento vaikaitis pianistas Antanas Smetona paskambino kelis kūrinius. Salė buvo pilnutėlė žmonių.

x Platus ir turtingas repertuaras laukia Jūsų dėmesio šių metų Antro Kaimo pastatymuose, kurie įvyks Lietuvių Centre, Lemonte, birželio 11 ir 12. Pradžią: šešt. — 7:30 v.v., sekmd. — 5:00 v.v. Rezervacijos ir kvietimai: Seklyčia, 2711 W. 71 St., (312) 476-2655 ir Lemonte nuo 10:30 v.r. iki 1:00 v.p.p., kas sekmadienį. Taip pat prieš pasirodymus prie durų.

Angela Bakanaitė.

x Birželio mėn. pamaldos ir šv. Mišios seštadienį, birželio 4 d. 6 val. vakaro Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Kviečia Židiny.

x Lietuvių Dailės muziejuje, Lemont, atidaromos dvi parodos: dail. R. Čiurlionio — tapybos ir fotomenininko A. Macijausko — „Lietuvos turgūs“. Atidarymas seštadienį, birželio 4 d. 7:30 v.v. Kviečiame!

x Norint pirkti bei parduoti sklypus ar namus, prašome kreiptis į Vytautą ar Genę Beleckus, 540 Ambassador Ct., Sunny Hills, FL 32428, tel. 904-773-3333.

Advokatas GIBAITIS 6247 S. Kedzie Ave. Chicago, IL 60629 Tel. 1-312-776-8700 Kriminalinė Teisė

Advokatas VYTENIS 2501 W. 69th Street Chicago, IL 60629 Tel. (1-312) 778-0800 Valandos pagal susitarimą

ARAS ROOFING Arvydas Kiela Dėngiamieji ir taisomieji stogų darbai Tel. 708-257-0746 Skambinti po 5 v.v.

JAV LB XIV tarybos Vidurio vakarų apygardos rinkimų duomenys

Vidurio vakarų apygarda suskirstyta į keturis rajonus.

Pirmame rajone balsavo 1,074, išrinkta 11 narių. Balsų dauguma išrinkti šie asmenys:

1. Dr. Petras Kisieliūsis — 796
2. Birutė Jasaitienė — 770
3. Dr. Antanas Razma — 721
4. Juozas Polikaitis — 712
5. Salomėja Daulienė — 662
6. Vytautas Narutis — 577
7. Jūratė Budrienė — 568
8. Dr. Leonidas Ragas — 532
9. Jonas Račkauskas — 491
10. Kestutis Sušinskas — 474
11. Birutė Vindašienė — 471

Kandidatai:
1. Svajonė Kerelytė — 469
2. Tomas Remeikis — 449
3. Aleksas Vitkus — 367
4. Linas Norušis — 360
5. Liudas Šlenys — 307

Antrame rajone balsavo 290, išrinkti 2 nariai:

1. Birutė Vilutienė — 153
2. Albinas Karnius — 141

Kandidatų nėra.

Trečiame rajone balsavo 271, išrinkti 3 nariai:

1. Regina Narušienė — 200
2. Rima Binder — 107
3. Reda Plūrienė-Ardytė 84

Kandidatai:
1. Zigmantas Grybinas — 55

Ketvirtame rajone balsavo 271, išrinkti 2 nariai:

1. Arvydas Jarašius — 236
2. Aušrelė Sakalaitė — 207

Kandidatų nėra.

Viktoras Naudžius papasakojo apie pastangas atidaryti spaustuvių Lietuvoje, Gediminas Bludžius apie namų statybą, Gintautas Saulis apie vaistų gamybą ir dr. Algirdas Marchertas kalbės apie metus praleistus dirbant su jėgaine Ignalinoje. „Saulutė“ Lietuvos našlaičių globos būrelis, visus malonius kviečia išgirsti pranešimus ir dalyvauti diskusijose sekmadienį, birželio 5 d., 12 val. p.p., Lemonte, Lietuvių centro Bočių menėje (rūsijoje). Bus kavutė ir užkandžiai.

Ateinantį sekmadienį, birželio 5 d., 8 val. rytė, į šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią šv. Mišioms renkasi Nekaltai Pradėtosios Marijos seselių rėmėjai. Po Mišių parapijos salėje bus pusryčiai ir programa.

A.A. Adomo Karaliaus atminimui jo jaunystės amerikiečiai draugai suaukojo 300 dol. dviejų Lietuvos našlaičių metus išlaikymui šeimose. Pinigai persiųsti JAV LB Socialinių Reikalų tarybos apimtyje veikiančiam Našlaičių globos komitetui, kuriam vadovauja dr. Albina Prunskienė Amerikoje ir Gražina Landsbergienė — Lietuvoje.

x St. Petersburg FL, Lietuvos Vycių 147 kuopa, visuotinio susirinkimo nutarimu, sutiko globoti Lietuvoje našlaitę Rasą Gerivickaitę 9 metų amžiaus, kurią dabar globoja motutė V. Balutienė. Siūnia \$150 vienu metų globai. „Lietuvos našlaičių globos“ komitetas dėkoja.

x Pinigai doleriais pasieks jūsų gimines greičiausiai, jei siųsite juos per Baltia Express. Teiraukitės dėl naujų sumažintų kainų pinigų pristatymui nemokamu tel. 1-800-SPARNAI (1-800-772-7624) arba siųskite pinigus adresu 3782 W. 79 St., Chicago, IL 60652.

x LEMONTE, PL centre, TRANSPAK įstaiga veikia kiekvieną savaitę: penkt. 3 v.p.p. - 7 v.v., šešt. 10 v.r. - 3 v.p.p., sekmd. 8:30 v.r. - 2 v.p.p. Tel. 708-257-0497 arba 312-438-7772

x Norint pirkti bei parduoti sklypus ar namus, prašome kreiptis į Vytautą ar Genę Beleckus, 540 Ambassador Ct., Sunny Hills, FL 32428, tel. 904-773-3333.

x Norint pirkti bei parduoti sklypus ar namus, prašome kreiptis į Vytautą ar Genę Beleckus, 540 Ambassador Ct., Sunny Hills, FL 32428, tel. 904-773-3333.

x Norint pirkti bei parduoti sklypus ar namus, prašome kreiptis į Vytautą ar Genę Beleckus, 540 Ambassador Ct., Sunny Hills, FL 32428, tel. 904-773-3333.

x Norint pirkti bei parduoti sklypus ar namus, prašome kreiptis į Vytautą ar Genę Beleckus, 540 Ambassador Ct., Sunny Hills, FL 32428, tel. 904-773-3333.

x Norint pirkti bei parduoti sklypus ar namus, prašome kreiptis į Vytautą ar Genę Beleckus, 540 Ambassador Ct., Sunny Hills, FL 32428, tel. 904-773-3333.

x Norint pirkti bei parduoti sklypus ar namus, prašome kreiptis į Vytautą ar Genę Beleckus, 540 Ambassador Ct., Sunny Hills, FL 32428, tel. 904-773-3333.

Redaguoja J. Placis. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Pirmoji pažintis.

Nuotr. Irenos Senkevičienės

PAVASARIS GRĮŽO

Pirmoji žibutė Melsva lyg dangus, Pirmoji kregždutė Sugrįžo pas mus. Ir saulės karštos Spindulėliai šilti Virš pievų, laukų Maudos, žeri linksmi Purienos, vėdryno Ir pienės žieduos. Pavasaris grįžo! Bitutės dainuos.

Danutė Lipčiūtė-Augienė

MANO MEGSTAMIAUSIAS ŽMOGUS

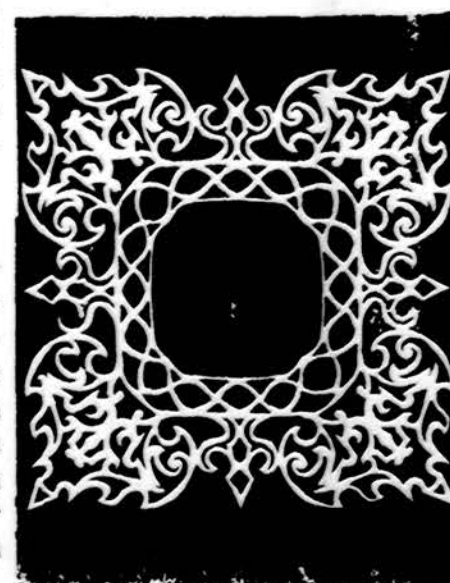
Toks žmogus yra mano brolis Marius Emilijus Vygantas. Jis yra penkiolikos metų amžiaus. Lanko New Triers gimnaziją. Marius žaidžia krepšinį, yra „B“ komandoje. Jis mane dažnai pamoko, kaip reikia geriau žaisti.

Marius groja cello. Gimnazijoje pateko į geriausią orkestrą. Jis tobulinasi grojime kiekvieną sekmadienį. Atlieka pratimus po vieną valandą kiekvieną dieną.

Gimnazijoje Mariui gerai sekasi mokytis. Visą laiką jis buvo garbės sąrašuose. Rudenį jo klasei į širinko klases viceprezidentu.

Marius ir aš dažnai pešamės, bet kartais esame geri draugai. Aš jį labai myliu.

Rytas Vygantas, 11 m., Čikagos lit. m-las 6 sk. mokinys.

Šį karpinį iškirpo 15 metų berniukas Arnastas iš Lietuvos.

IŠMINTIES RODIKLIS

Onutė pribėga prie mamos ir jai pasakoja, kad girdėjusi savo brolio pasikalbėjimą su tėveliu. Mama paklausė:

— Apie ką jie kalbėjo?

Brolis tėvelį paklausė, iš ko pažįstama vyrų išmintis. Tėvelis pasakė, kad iš galvos. Tada brolis paklausė, o iš ko pažįstama moterų išmintis. Tėvelis jam atsakė, kad iš to, ką jos ant galvos nešioja. Mamyte, ar tiesa?

— Nežinau... — atsakė dukrai.

Fėrnėnės ZVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyrius

PASAKA

Seniai, labai seniai gyveno viena negudri lapė. Ji pasidarė tokia todėl, kad kartą ant jos galvos nukrito akmuo. Tuo pačiu metu gyveno ir kiškis, kuris nieko nebijojo. Kiškis, vieną dieną, pradėjo skęsti mažame upelyje. Tai buvo sapnas. Pabudęs jis nežinojo, kas jis yra. Pirmas daiktas, kurį jis pamatė, buvo vilkas, kuris irgi nieko nebijojo. Kiškis pagalvojo, kad jis yra vilkas.

Vieną dieną visi šie gyvūnai susitiko. Lapė buvo alkana ir norėjo esti. Ji galvojo apie kiškį ir jam pasakė: „Ateik čia, kiškiuk, aš noriu pripildyti savo pilvuką“. Tada kiškis paklausė: „Ar tu nori mane suesti?“ — „Taip, — atsakė lapė, — ir šoko ant kiškio, bet kiškis nebijojo ir savo stipriomis kojomis spyrė lapę. Lapė nubėgo lodama. Kiškis pradėjo juoktis. Miške toks nedraugiškas elgesys neliko nepastebėtas, kadangi miško medžiai turi ausis ir akis.

Tokie įvykiai vykdavo dažnai. Kartą vilkas prisiartinio prie lapės urvo ir jai pasakė: „Aš stebiu tuos įvykius ir manau, kad tau reikia pagalbos“. Tada lapė paklausė: „O kas man padės?“ — „Aš galiu, jeigu tu man ką nors duosi. Hmmm! Galbūt truputį to kiškio paragauti“, — atsakė vilkas. — „Labai gerai“, — pritarė lapė.

Kitą dieną lapė vėl sutiko kiškį. Kiškis, kaip buvo įpratęs, vėl spyrė lapę ir pradėjo juoktis. Tada vilkas šoko ant kiškio ir įkando jam koją. Lapė irgi šoko ant kiškio ir jį suėdė. Vilkas supykęs suėdė lapę.

Romas Kudirka, Los Angeles Šv. Kazimiero lit. m-las mokinys. („Vardan tos Lietuvos“).

Piešė Marius Hauser, Bostono lit. m-las mokinys.

TELYČIA IR JAUTIS

Telyčia (jauna karvutė), pamčiusi sunkiai bedirbanti jautį, apgailejo, kad jis taip prakaituoja. Bet atėjus šventei, žmonės jautį išrinkė (davė laisvę), o telyčia sugavo ketindami (žadėdami) pjauti. Tai išvydęs (pamatus) jautis nusišypsojo ir tarė: — Telyčia telyčia, dėl to tau leido dykinėti, kad greitai rengiesi pjauti.

Pasakėčia rodo, kad dykūnų (nieko nedaranti) visą laiką tyko pavojus.

Ezopas

SMULKIOJI TAUTOSAKA

Kas laukas, tai giesmė, kas šalis, tai mada.

Kam gi lazda imtum, kad nepasiremtum.

Ant pažiūros — kai lėlija, ant natūros — kai bestija.

Nedėk maldų, kur ugnis neturi degti.

GALVOSŪKIO NR. 141 ATSAKYMAS

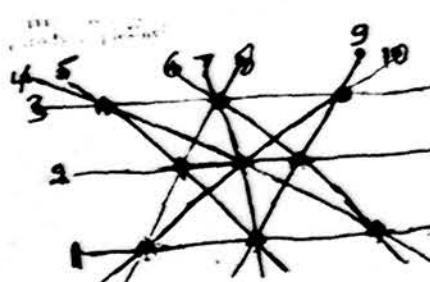
Jonas surišo 22 mazgus, Petras — 36 ir Antanas — 38 mazgus.

GALVOSŪKIO NR. 142 ATSAKYMAI

1. Savo gimtadienio dieną žuvo karininkas A. Juozapavičius (1864.II.13 - 1919.II.13). Povilas Lukšys, pirmasis kareivis, žuvęs kautynėse už Lietuvos laisvę, buvo kilęs iš Kėdainių apskritys, o pirmasis žuvęs karininkas A. Juozapavičius buvo kilęs iš Biržų apskritys (Liet. Enc., 10-104, Boston 1957; Liet. Enc., 16-516, Boston, 1958; The 1993 Almanac, p. 582, Boston, 1993). 2. Garbė vadintis kompiuterio tėvu priklauso Iowos valstybės universiteto fizikos profesorius dr. John Vincent Atanasoff'ui. (Reader's Digest „Did you know“, p. 197, London, 1990). 3. Thomas Edison'as yra išradęs daugiau negu 1,300 išradimų. Būdamas 33-43 metų amžiaus buvo kūrybingiausias: kas penktą dieną skelbdavo naują išradimą. (Reader's Digest „Did you know“, p. 195, London, 1990). 4. Pirmą kartą elektros kėdė nusikaltėliui bausti buvo pavarota 1890 metais JAV. (Reader's Digest „Did you know“, p. 194, London, 1990). 5. Naktį geriau mato tie, kurie valgo daug morkų. Jis turtingos vitamino A. (Reader's Digest „Did you know“, p. 146, London, 1990; Enc. Birt. 23-85, Chicago, 1968).

GALVOSŪKIO NR. 143 ATSAKYMAS

Žiūrėkite brėžinėli.

GALVOSŪKIO NR. 144 ATSAKYMAS

Meno parodos kataloge šis piešinys taip paaiškintas: dešrelė hamburgerio bandelėje (A hot dog in a hamburger roll).

GALVOSŪKIO NR. 145 ATSAKYMAS

Tai buvo raiboji pelėda. Šiaurės miškų paukštis Lietuvoje — retas paukštis, aptinkamas tik praskrendant. Raiboji pelėda tuo įdomi, kad būdama tikra pelėda, puikiai medžioja ir dieną.

Piešė Regina Matraga, Lemonto Maironio lit. m-las 2 sk. mokinė

Piešė Regina Matraga, Lemonto Maironio lit. m-las 2 sk. mokinė

Piešė Regina Matraga, Lemonto Maironio lit. m-las 2 sk. mokinė

Piešė Regina Matraga, Lemonto Maironio lit. m-las 2 sk. mokinė

Piešė Regina Matraga, Lemonto Maironio lit. m-las 2 sk. mokinė